

31 AUG 1933



TULIB



3 1379 00694496 2



กฎมณฑิยบาล กรุงกัมพูชา

มเหออำมาตย์ตรี พระยาญาณประกาศ

(เลื่อน ศุภศิริวัฒน์)

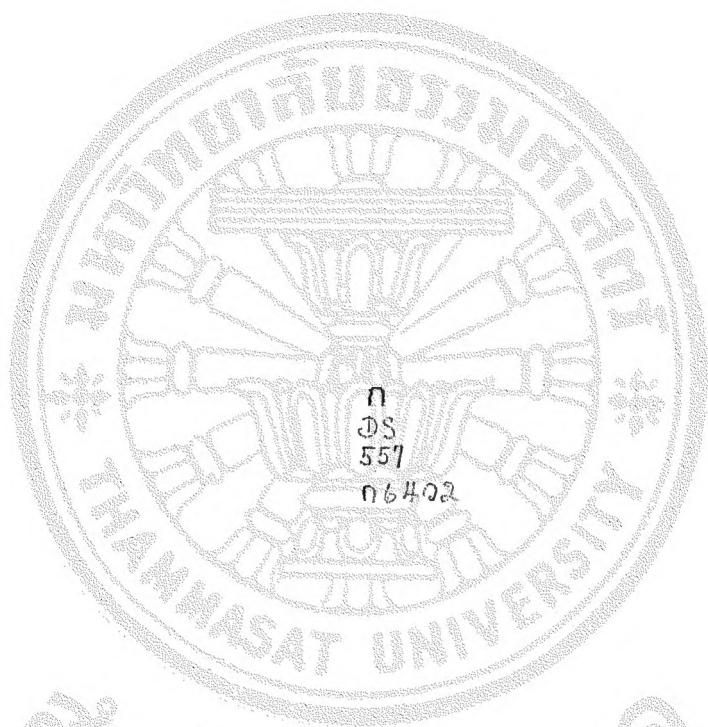
พิมพ์ในงานศพ

หลวงกรุงศรีบริรักษ์บิดา

แด่ คุณหญิงเลื่อน ญาณประกาศ ภรรยา

๔/
ขมแม่ พ. ศ. ๒๔๖๒

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร



สำนักหอสมุด

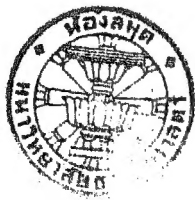
๑๓๐๕๑๗

31 AUG 1933

คำนำ

มหาอำมาตย์ตรี พระยาญาณประกาศ (เลื่อน ศุภศิริวัฒน์)
ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ข้าหลวงพิเศษ จะทำการปลงศพสนองคุณ
หลวงกรุงศรีบริรักษ์ ผู้บิดา แลศพคุณหญิงเลื่อน ญาณประกาศ ต.จ.
ภรรยาด้วยในงานเดียวกัน มีศรัทธาจะพิมพ์หนังสือเป็นของแจกในงาน
ศพสักเรื่อง ๑ มาแจ้งความต่อกรมการหอพระสมุทวชิรญาณสำหรับ
พระนคร ขอให้ช่วยเลือกเรื่องหนังสือให้

ข้าพเจ้าเห็นว่า พระยาญาณประกาศ เป็นผู้พิพากษา ผู้ที่จะได้
รับหนังสือแจกไปคงจะอยู่ในมณฑลนครศรีธรรมราชโดยมาก ถ้าเลือกเรื่องใน
ทางกฎหมายให้พิมพ์เห็นจะพอใจแก่ผู้ที่จะได้รับแจกไป หนังสือกฎหมาย
ที่แปลก ๆ หอพระสมุด ฯ ได้มาใหม่มีกฎหมายของกรุงกัมพูชา ซึ่ง
ได้ซื้อคัมภีร์มาจากรัฐบาลกรุงกัมพูชาไม่ช้านัก ด้วยเห็นว่ากฎหมายเก่า
ของเมืองไทยกับกฎหมายเก่าของเมืองเขมรมีแบบแผนเป็นอย่างเดียวกัน
ถ้าได้ฉบับของเขมรมาไว้ ผู้ที่เอาใจใส่ในการสอบสวนกฎหมายเก่าก็จะได้
สอบสวนให้เจริญทางความรู้กฎหมาย แลกฎหมายเขมรที่ได้มาเหล่านั้น
หอพระสมุด ฯ ได้ลองให้ล่ามแปลออกเป็นภาษาไทยแล้วแต่บางลักษณะ
ได้ให้พิมพ์ลักษณะทนายกรมกรไปเมื่อเร็ว ๆ นี้ลักษณะ ๑ ส่วนของพระยา
ญาณประกาศ ข้าพเจ้าจึงเลือกกฎหมายเขมรบาลเขมรให้พิมพ์



กฎหมายเขี้ยวบาลเขมร คุงไม่เก่าเหมือนกฎหมายไทย เห็น
 จะเป็นเพราะชำระเรียบเรียงกันหลายคราว ด้วยกรุงกัมพูชาแต่ก่อนมา
 เกิดลาชย่อย ๆ สำหรับคำราชที่มีมักแตกฉานเช่น บ้านเมืองเป็น
 ปรกคิคราว ๑ ก็ต้องรวบรวมกฎหมายกันใหม่ครั้ง ๑ กฎมณเฑียรบาล
 กรุงกัมพูชา^{นี้} ปรากฏในบานแพนกว่า พังรวบรวมในครั้งองค์สมเด็จพระ
 พระนโรดม เมื่อพุทธ พ.ศ. ๒๔๓๘ ตรงกับในรัชกาลที่ ๕ กรุงรัตนโก
 สีนทอนเอง ก็เพราะเหตุความเป็นกฎหมายตั้งใหม่ก็มีอย่าง เอกกฎหมาย
 เกิมมารวบรวม^{นี้} มีเรื่องเล่ากันว่า เมื่อองค์สมเด็จพระนโรดมจะ
 ตั้งกฎหมาย^{นี้} ใดหรือเรลิตังฝรั่งเศส ทำนองเรลิตังคนนั้นจะ
 ไม่ชำนาญภาษาเขมรคงไม่ได้ตรวจตราถนัด จึงให้องค์^๕ ครันตัง
 กฎหมาย^{นี้} แล้ว มีคดีอันใดอันหนึ่งเกิดขึ้นที่ในวังเมืองพนมเปญ องค์
 สมเด็จพระนโรดมจะลงอาญาตามกฎหมายเขี้ยวบาล เรลิตังฝรั่งเศสแย้ง
 ว่าอาญาแรงนักเกินกว่าความผิด องค์สมเด็จพระนโรดมได้ว่า กฎหมาย^{นี้}
 นี้เมื่อจะตั้งฝรั่งเศสก็ให้เห็นชอบยอมให้ตั้งแล้ว ไยจะมาห้ามไม่ให้
 ยังคืบคดตามกฎหมาย เกิดทุ่มเถียงกัน แต่ลงปลายจะยุติอย่างไรหา
 ทราบต่อไปไม่ ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านทั้งหลายที่เอาใจใส่ในกฎหมายต่าง ๆ
 คงจะพอใจอ่านกฎหมายเขี้ยวบาลกรุงกัมพูชาที่พิมพ์ในสมุดเล่มนี้ เป็น
 อย่างของแปลก ๆ แลเป็นเครื่องประดึขสขัตติยญาได้บ้าง

ข้าพเจ้าขออนุโมทนาในกุศลบุญวาสน์ที่กษิณานุปทาน ซึ่งมหา
 ชาติตรี พระญาณประภาส ได้ทำการปลงศพสนองคุณ หลวง
 รัชชวิชัย ผู้บิดา ด้วยความกตัญญูกตเวที แลปลงศพคุณหญิง
 ญาณประภาสภรรยา ทั้งบิดาภรรยาทั้งสองให้ ได้อ่านกันแล้ว
 เชื่อว่าท่านทั้งหลายที่ได้อบรมสมณเฒ่าไปอ่านคงจะอนุโมทนาทั่วกัน

ศกั ๒๖ สภานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ

วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒



สำนักงานหอสมุด



กฎมณฑลเทศาภิบาลกรุงเทพมหานคร

๑ ศุภมาสัก ๑๒๓๗ สักขระสังวัจฉรมาเสมิตถยัง เป็นข้า
 บัณฑลกำหนด ในพระบาทสมเด็จพระนโรดมรามา ขบรมวงษ์องค์ทเวา
 พระเจ้ากรุงกัมพูชาธิบดี ซึ่งเป็นเจ้าชีวิตทเหนือเกล้าเห็นอกระหม่อม
 ทรงพระคุณอันประเสริฐ เสด็จออกประทับณพระที่นั่งบรรยงก์รัตนาสน์
 มหาปราสาท อันประทับด้วยทิพยเทศวพิเศษประเสริฐ ในพระบรมราช
 วังจตุรมุขเป็นยังฉิมทิศอากาศ แม่น้ำประยมนาเป็นสัแยก จวนสมัย
 ในเวลาวันหนึ่ง

มีมหาดเล็กคนหนึ่งชื่อย้ายกย อักคัญญทวยศักดิ์กระษัตรา
 ณาการอันธการกับด้วยนักแม่นางจอมมารดาช้อย ยังอาจลวงลเมิด
 เข้าไปในพระบรมมหาราชวังจตุรมุข นอนด้วยกันบนค้ำหนัก ที่นัก
 แม่นางจอมมารดาช้อยอยู่ในพระบรมมหาราชวังจตุรมุขได้สองวันสองคืน
 กรมวังจับตัวได้ส่งไปให้บัญชาโทษตามบทกฎพระอัยการ แล้วให้
 ประหารชีวิตย้ายกยอักคัญญ กับหญิงสองคน อีกกันทั้งแห่ ๑ ชื่อเขี้ยว
 มั่นเป็นผู้สมรู้ ร่วมคิดด้วยกัน ให้เขาไปประหารชีวิตที่เหลือด้วยลูกบน
 กายันทั้งสองไหลสิ้นแล้ว ให้พ้นคอเสียประจานไว้ ส่วนนักแม่นาง
 จอมมารดาช้อยให้พ้นด้วยกายันไม่ควร ต้องให้ยิงด้วยปืน เพราะมี
 พระราชขัตติยสองพระองค์ กระษัตริ กระษัตริทาวา ยังทรงพระชนม์
 อยู่องค์หนึ่ง

จึงมีพระบรมราชโองการบัญชาพระบรมนารถ คำรัสเห็น
เกล้าเห็นอกระหม่อม ทรงพระราชทานสารตรากำหนดบทพระอัยการ
ให้แก่ออกญาพระยาสนทรรณา เจ้ากรม (พุ่ม) ซื่อลักษณะณ
เข็ยบาล เพื่อจะได้ปรัยปรามลงพระราชอาณาแก่พวกพาล ไม่ให้
พวกบวิสัยร่วมประเวณีเขาเยี่ยงอย่างต่อไป ถ้าผู้ใดทงของอาชเข้าไป
ร่วมประเวณี ฤๅกระทำอนาจารกับหญิงในพระบรมมหาราชวังก็ดี ฤๅ
ทำอาชวร้ายล่วงละเมิดพระราชบัญญัติก็ดี ท่านว่ามีต้องโทษตามบท
พระอัยการตั้งบัญญัติไว้ตามลำดับกันมานี้

๑ มาตรา ๑ พระราชบัญญัติห้ามปราม พระบรมนารถวงษา
นุวงศ์ องค์พระบรมภักเษว เจ้าราชวงศ์องค์พระราชบุตรราชบุตร
ภาติในยา ราชบุตรโต ราชบุตรดา พระภวนัยราชา พระเชษฐา พระอนุชา
ยวรภูสาร มหามเหสีเทพฉายา พระแม่นาง พระนาง นัคนาง พระ
สนมกรมการ ศฤงฆารบริวาร เสาร์เล็ก เสาร์ไชย ผู้เฝ้าผู้แก่ ท้าว
หม่อม จอม ข้าราชการฝ่ายใน อรรคเสนาบดี ออกญา พระยา พระ
หลวงขุนคณหิมนมุลนาย ซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายในฝ่ายนอกจงจทำ
ให้มัน ในลักษณะทวงเงินอัยการกฏมณเข็ยบาล ให้สันตติชัตเจน
ยบทกำหนดห้ามตามพระราชบัญญัติให้ถูกต้องตามประเวณี จึงเจริญ
ผลประโยชน์ตั้งไปรณปรัณอมณอมปฏิบัติ กำจัดทุกข์โทษโพบ
โพบในราชทัณฑ์ ถ้าไม่พากเพียรเรียนฝึกหัดให้ชัตเจนตามพระ
ราชบัญญัติ แลไม่โคคขามเกรงกลัวพระราชอาณา ต้องโทษในบท
อัยการตามโทษานุโทษหนักเบา ฯ

๑ มาตรา ๒ พระราชบัญญัติห้ามปรามประการใดในพระบรมมหาราชวังก็ดี ในพระราชวังก็ดี ในบรรราชวังก็ดี ในพระราชวังก็ดี กับวังกำแพงใด (ให้) สมุหยาณูชีเสมียนตรากรมวังกำหนดกฎตราไว้ซึ่งที่ทวารประตูวังทั้ง ๔ ทิศ ถ้าสมุหยาณูชี เสมียนตรากรมวังไม่กำหนดกฎตราไว้ตามพระราชบัญญัติ ให้ทำโทษโดยมณฑลด้วยลวคหนึ่ง ๒๕ ขวบ เจียนใบหูครั้งละข้างหนึ่ง ถ้าหากว่ามณฑลครั้ง ๒ อีกให้โทษด้วยลวคหนึ่ง ๕๐ แล้วเจียนใบหูเสียทั้งสองข้าง ถ้ามณฑลครั้งที่ ๓ ให้โทษด้วยลวคหนึ่ง ๖๐ ขวบ แล้วให้ปรับลเมิกพระราชบัญญัติเอาตัวออกจากราชการเสีย ฯ

๑ มาตรา ๓ บทพระอัยการกรมล้อมพระราชวังทุกเวลากลางวัน กลางวัน ให้ยั้งแอมมองตุลาตตระเวนเดินไปเดินมาทั้งข้างในแลข้างนอก ตรวจตรารักษาพระราชวัง ดูเห็นหักพัง ให้ชวนชวายซ่อมแซมทำให้แน่นหนา ระวังคมนษย์แลสัตว์ซึ่งจะทำให้หักพังเสียหายไป ให้ขับไล่ออกเสียให้ห่าง ตั้จับปราบปรามทำตามโทษานุโทษที่กำหนดไว้ในบทพระอัยการ แลให้ตรวจตราดูบ้านเรือนข้างนอกให้ออกไปให้ห่างเสียจากเชิงพระราชวัง อย่าให้ตั้งตึกซิดก้ำแพงพระราชวัง ย้องกันเพลิงไหม้ลูกกลามติดถึงพระราชวัง แล้วให้ดูรักษาชำระถาดางหน้ากรอบเชิงพระราชวัง ทำทางให้เดินลาดตระเวนไ้รอบเชิงพระราชวัง ถ้ากรมล้อมพระราชวัง ไม่ตรวจตรารักษาตามกำหนดบทพระอัยการนี้ ทำเฉยสละละเลยให้มีช่องแตกหักทำลาย สัตว์ฤๅ

โจรผู้ร้ายศัตรูเบียดเบียนเข้าไปได้ ท่านว่ามันต้องโทษลงเฝ้าพระราช
อาญาใน ๖ สถาน ๆ ๑ ให้ตัดคอริบเอาทรัพย์สิน อีกสถาน ๑ ให้เอาตัว
มันลงเป็นพลหน้าช้าง อีกสถาน ๑ ให้ โขยด้วยลวดหนึง ๕๐ ขวับ
เอาตัวออกจากราชการ อีกสถาน ๑ ให้ลงโทษปรับเอาทรัพย์สินเจ้า
พนักงานนั้น แทนโจรผู้ร้ายที่เข้าในพระราชวัง อีกสถาน ๑ ให้
โขยด้วยลวดหนึง ๒๕ ขวับ อีกสถาน ๑ ให้จำขัง ๑ เดือน ควรทำโทษ
สถานใด ก็ให้ทำโทษสถานนั้น ตามโทษนานโทษหนักแลเบา ฯ

๑ มาตรา ๔ ถ้ากรมล้อมพระราชวังในฐานนอก ละเลยไม่
ตรวจตราดูแลพระราชวัง พระราชวังแตกหักไม่ชวนช่วยซ่อมแซม
ให้โจรผู้ร้ายแลศัตรูลักลอบเบียดเบียนเข้าไปปล้นในพระราชวังก็ดี ฤ
ทำให้ตกเ็นอกตกใจก็ดี ให้มันเอาเพลิงเผาตำหนักอุทยานเรือนใน
พระราชวังก็ดี ฤมันปล้นยกเอาสิ่งของในพระราชวังโดยอำนาจ มัน
ฆ่าฟันคนในพระราชวังให้พิการหนักฤถึงตายก็ดี ฤมันปล่อยสัตว์ให้
เข้าไปวิวาชนเหยียบย่ำทิ่มคนในพระราชวังให้พิการมีบาดเจ็บถึงตายก็ดี
ต้องโทษกรมล้อมพระราชวังถึงตาย แล้วให้ริบทรัพย์สินเป็นพินัยหลวง ฯ

๑ มาตรา ๕ บทอัยการกรมล้อมพระราชวัง ถ้าโจรผู้ร้ายมัน
ยังอาละวาดลักลอบลักเข้าไปตามช่องที่หักพัง ไปหลบซ่อนในพระ
ราชวัง กระทำชุกชุกด้วยกระสุนปืนหั้น สัตว์ที่ทรงชอบพระไทยก็ดี
มันลักพาเอาออกจากพระราชวังไปไต่ก่ก่ หุญในพระราชวังหนีออกไป
ไต่ก่ก่ ฤลักซ่อนทรัพย์สินไปจากพระราชวัง คนใด ๆ พบจับตัวไต่ก่ก่
ท่านว่าต้องโทษกรมล้อมพระราชวังให้ริบทรัพย์สินเป็นพินัยหลวง แล้ว
ให้เอาตัวมันเข้าเป็นพลหน้าช้างหลวง ฯ

๑ มาตรา ๖ อ้ายพวกโจรผู้ร้ายมันลอบลักเข้าไปตามช่องพระราชวังที่ม้วยแตกหักนั้น มันไปกระทำชู้กับข่าวไพร่ของนักแม่นาง
 ฤาษีของเจ้าจิตรเจ้าจอมข้างในก็ ถ้ามันลักพาหน่อออกไปจับได้ก็
 ฤาษีในพระราชวังนั้นออกไปจับได้ก็ ถ้าสัตว์ที่เลี้ยงไว้หลกออกไป
 จับได้ก็ ถ้าสัตว์ที่ร้ายมันเข้าไปกระทำร้ายแก่คนในพระราชวังให้ตก
 ใจก็ ต้องโทษกรมล้อมพระราชวังให้ โขยด้วยลวคหนึ่ง ๕๐ ขวบ แล้ว
 ให้เอาตัวออกจากราชการเสีย ๗

๑ มาตรา ๗ ถ้าโจรผู้ร้ายลอบลักเข้าไปตามช่องพระราชวัง ลัก
 ทรัพย์สิ่งของในพระราชวังนำออกไปจับได้ฤาไม่ได้ก็ ถ้าชายหญิงใน
 พระราชวังลักเอาทรัพย์สิ่งของนำออกไปหาขายไม่ได้ก็ ถ้าโจรชาย
 หญิงข้างในฤาข้างนอกมันลอบลักยิงแทงฟันตบตี ฤามันวางยาพิษ
 นักแม่นางจอมในพระราชวัง แล้วมันหนีไปหาขายได้ ไม่ได้ก็ พิจารณา
 เป็นสัจย์ ถ้าทรัพย์ที่มันลักไปนั้นเป็นพระราชทรัพย์ มันยิงแทงฟัน
 ตบตีฤามันวางยาเมา ถูกเจ้าชีวิตเห็นอเล้าเห็นอกระหม่อม ฤาถูก
 พระอรรคมเหสี สมเด็จพระราชินโต สมเด็จพระราชินตา หลานเธอ
 ชายหญิง ฤาพนักงานเจ้าจอมที่ทรงโปรดชอบพระราชฤาไทยใด ๆ นั้น
 ให้ต้องโทษกรมล้อมพระราชวังต่างโจร ถ้าสิ่งของที่มันลักไปนั้น
 มีใช้พระราชทรัพย์ของหลวง ให้ต้องโทษกรมล้อมพระราชวัง ให้ใช้
 แต่ทรัพย์เดิม ถ้ามันยิงแทงฟันฤาวางยาพิษไม่ถูกพนักงานเจ้าจอม
 ฤาพระสนมกรมการคฤงคารบริวารหาไม่ ต้องโทษกรมล้อมพระราช
 วังให้ โขยด้วยลวคหนึ่ง ๒๕ ขวบ แล้วคอยหาตัวอ้ายโจรผู้ร้ายไต่วัน
 ไต่ให้ทำโทษมันวันนั้น ๗

๑ มาตรา ๘ ถ้านายทวารไม่ระวังรักษาทวาร ปละปล่อยให้ชายหญิงซึ่งเป็นโจรเข้าออกไปมา ยันศาลให้เกิดเหตุตั้งกล่าวมาแล้วนั้น ให้ต้องโทษกรมล้นพระราชวัง ตามโทษานุโทษหนักเบา ส่วนมันอ้ายโจรผู้ร้ายทำโทษมันตามบทพระอัยการ ฯ

๑ มาตรา ๙ ถ้าหญิงใดเป็นภรรยาชายใด ๆ เกิดเหตุวิวาทถึงเถียงผิดใจกันกับชายสามี แล้วหญิงนั้นหนีเข้าไปอยู่ในพระราชวัง ถ้ามีชายใด ๆ ไปเป็นคู่กระทำความผิดจากรักหญิงนั้นได้หลบซ่อนตัวด้วยกันก็ตี ฤๅยังไม่ได้หลบซ่อนตัวด้วยกันก็ตี ถ้าพิจารณาเป็นสัตย์ว่ามันหลบซ่อนร่วมประเวณีกันอยู่ในพระราชวัง ให้ โขยชาย ๖๐ ขวบ โขยหญิง ๓๐ ขวบ แล้วให้ปรับมันตามพระราชกฤษฎีกาที่คุณยกเป็นพินัยหลวง เพราะมันกระทำความผิดพระราชอาญา แล้วให้เอาตัวมันไปตระเวนประจาน ๓ วัน จึงเอาไปประหารชีวิตตรเสียทั้งชายหญิง อย่าให้มันเอาเยี่ยงอย่างกันต่อไป ถ้าทรงพระกรุณาโปรดมิให้ประหารชีวิตให้ตัวชายเข้าเป็นพลหน้าข้างหลวง เอาตัวหญิงเข้าเป็นพลข้างหลัง

ถ้าหญิงเต็มใจนอนกับชายให้ชายร่วมประเวณีนอกพระราชวัง ให้ โขยชาย ๕๐ ขวบ โขยหญิง ๒๕ ขวบ แล้วเอาตัวไปตระเวนประจาน แล้วจึงปรับชายเป็นล้นพระราชอาญาเป็นพินัยหลวง โดยตามหลักกระทำความผิดกับภรรยาเขาตามพระราชกฤษฎีกา ให้แบ่งเป็นพินัยเสร็จแล้วเอาตัวเข้าเป็นพลหน้าข้างหลวง เอาตัวหญิงเข้าเป็นพลหลังหลวง ถ้าทรงพระกรุณาโปรดให้ไต่โทษเอาตัวออกตามกฎพระอัยการกำหนดไว้ ฯ

๑ มาตรา ๓๐ ถ้าภรรยาลูกหลานข่าวไพร่คนใด ๆ หนีเข้าไป
ในพระราชวัง บิดามารดาคนใด ๆ ตามไปจับเอาตัวมาโดยอำนาจไม่
กลัวเกรงพระราชอาญา ต้องระวางโทษให้ โขยด้วยลวกหนัง ๕๐ ขวับ
แล้วปรับลเมียดพระราชอาญา ถ้าถึงทุบตีแทงฟันจับมัดลูกหลานเอาตัวไป
โดยแค้นใจไม่คิดเกรงกลัว ให้ตั้งปรับทวีคูณตรีคูณ โขยควรตาม
โทษานุโทษ มิให้ลดหย่อนปรานนั้นเลย ถ้าทุบตีแทงฟันจนโลหิต
ไหลหยดในพระราชวัง ให้ทำการพิธีสมโภชพระราชวังโดยพระราช
กฤษฎีกา ฯ

๑ มาตรา ๓๑ ถ้าลูกหลานข่าวไพร่ผู้ใดหนีเข้าไปอยู่ในพระราชวัง
แล้วมันออกไปหาชายใด แลมันนำชายไปนอนอยู่ในพระราชวังก็
ให้เอาโทษมันเสมอหญิงข่าวเรามีชู้กับชาย ส่วนคนที่รับรองเอาตัวไว้
ต้องโทษเสมอกับสมรร่วมคิดรับรองหญิงแพศยาไว้ในพระราชวัง ฯ

๑ มาตรา ๓๒ ถ้าทรงพระกรุณาโปรดชำระราชการคนใดที่เสด็จ
ทรงมีพระสุรัสวดีให้หาท้าวธิดาสั่งว่า จะพระราชทานนางนั้นนางโน้นไป
เป็นภรรยา แต่ยังไม่ทันพระราชทานให้ออกไป ชายหญิงนั้นได้ทราบ
แล้วว่า ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานให้ จึงมีความรักใคร่ซึ่งกัน
และกันเป็นอันสามิภรรยา แต่ยังไม่ทันได้หยั้นนอนร่วมประเวณีด้วยกัน
พิจารณาเป็นสัจย์ว่ามันยังไม่ทันได้หยั้นนอนด้วยกัน ให้ โขยชายด้วยลวก
หนัง ๓๐ ขวับ โขยหญิง ๒๕ ขวับ แล้วปรับชายเปลลเมียดพระราชอาญา
ให้พราดจากกันเสีย ถ้าได้หยั้นนอนร่วมประเวณีด้วยกันในพระราชวัง
ภายนอกพระราชวัง ให้ปรับโดยจานลเมียดพระราชอาญาทวีคูณ แล้ว

ให้โยยชาย ๖๐ ขวับ โยยหญิง ๓๐ ขวับ แล้วให้ประหารชีวิตเสีย
ถ้าทรงพระกรุณาโปรดไม่ให้ประหารชีวิต ให้เอาตัวมันเข้าเป็นพล
หน้าช้างหลวง เอาตัวหญิงเข้าเป็นพลบักดั่ง ๗

๑ มาตรา ๓๓ ถ้าทรงพระเมตตาโปรดพระราชทานหญิงพระสนม
กำนัลข้างในเป็นภรรยาข้าราชการใด ๆ แต่ยังไม่ได้ออกมาบ้านเรือน
ยังให้ไปมาเฝ้าบอกรับราชการข้างใน แต่ทรงพระราชทานโปรด
ยกอำนาจให้หลบซ่อนตัวกันแล้ว ถ้ามีชายใดไปกระทำชู้กับหญิงนั้น
ให้ตระเวนประจานหญิงนั้นโดยพระราชกฤษฎีกา กระทำโทษโยย
ชาย ๕๐ ขวับ ให้ โยยหญิง ๒๕ ขวับ แล้วให้ปรับชายเป็นเลเมียด
พระราชอาญาอีกชั้นหนึ่งปรับเป็นพินัยหลวง ถ้ามีชายมาเป็นชู้หลบซ่อน
กับหญิงในพระราชวังก็ดี หญิงนั้นยังไม่เด็ดขาดไปเป็นภรรยาชายก็ดี
ท่านว่าหญิงนั้นยังอยู่ในอำนาจของหลวง ให้เอาไปประหารชีวิตเสีย
ทั้งชายทั้งหญิง ไม่ให้มีชีวิตคงอยู่เลย ๗

๑ มาตรา ๓๔ ในพระราชวังชั้นนอกชั้นใน เวลากลางวัน
กลางคืน มีพระราชบัญญัติห้ามปรามมิให้พระเจ้าลูกยาเธอพระองค์
ใด ๆ ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยที่อยู่ข้างนอกเข้าไปในพระราชวัง
โดยอำเภอใจของตน ถ้าเข้าไปยังไม่ถึงปราสาทราชฐาน วิมานสถาน
อันเป็นที่ระโหฐาน ต้องระวางโทษ ให้ โยยด้วยลวดหนึง ๓๐ ขวับ
แล้วให้เอาตัวขังไว้อีก ๓ เดือน

ถ้าเข้าไปถึงปราสาทราชฐานพิฆานมณฑลเพชร ตำหนักนัก
แม่นางเจ้าจิตรเจ้าจอมอยู่ ต้องระวางโทษให้ลงพระอาญาโยย ๖๐ ขวับ
แล้วเอาตัวไปจำไว้อีก ๖ เดือน

ถ้าเข้าไปเป็นข้าราชการกับด้วยนักแม่นางเจ้าจิตรเจ้าจอม
 ฤาหุณิงในพระราชวังก็ดี ถ้าเข้าไปเป็นศักรหมื่นประมาทเจ้าจิตร
 เหนือเกล้าเห็นอกระหม่อม กับนักแม่นางเจ้าจิตรเจ้าจอม ฤาหุณิงใน
 พระราชวังก็ดี จึงพิพากษาชีวิตให้ประหารชีวิตเสีย ฯ

๑ มาตรา ๑๕ พระเจ้าลูกนางเธอเสด็จหญิงก็ดี ฉานักแม่นาง
 เจ้าจิตรเจ้าจอม แลหญิงซึ่งอยู่ในพระราชวังก็ดี มีพระราชบัญญัติ
 ห้ามปรามให้ออกไปรับญาติพี่น้องเพียงทวารประตูย่ำคำกำแพงชั้นใน
 ออกเลยไปกว่าที่ท่านบัญญัติไว้ แต่ยังไม่ออกไปนอกให้ โขย ๑๕ ขวับ
 แล้วให้เอาตัวจำไว้อีก ๓ เดือน

ถ้าออกเลยไปนอกพระราชวังเวลากลางวัน ต้องโทษ โขย
 ๓๐ ขวับ ต้องจำจำอีก ๓ เดือน

ถ้าเข้านอกออกในพระราชวังในเวลากลางคืนก็ดี ถ้าเย็บแซก
 แหกเข้าออกโดยช่องรั้วรั้วที่หักพังนั้นก็ดี ต้องโทษ โขย ๖๐ ขวับ
 ให้เอาตัวจำจำอีก ๖ เดือน

ถ้าออกไปหาชายผู้ใดออกไปโดยทุจริตคิดหนีเอาตัวรอดก็ดี
 พิพากษาชีวิตให้ประหารชีวิตเสีย ฯ

๑ มาตรา ๑๖ พนักงานอัยการกรมพระราชวัง ทรงตั้งให้เป็น
 ผู้จัดการดูแลรักษาพระทวาร ให้ตรวจตราผู้คนที่เข้าออกไปมาทั้ง
 กลางวันกลางคืน แลตรวจตราคำสั่งของที่เขาเข้าออก ถ้าเห็นชายหญิง
 ใดนำสิ่งของที่มีราคาออกจากพระราชวัง ต้องสืบสวนให้รู้เหตุต้นปลาย

จึงให้นำสิ่งของออกไปได้ ชายหญิงใด ๆ เข้าในพระราชวัง ให้
ตรวจตราเครื่องสรรพศาสตราวุธยาพิศม์ ถ้าเห็นนำสิ่งของเข้าออก
เป็นของที่ไม่ต้องห้ามก็ เห็นถือเครื่องสรรพศาสตราวุธยาพิศม์
ซึ่งเป็นของที่ต้องห้ามก็ มิได้จับนำเขาไปร้องฟ้องต่อข้าราชการผู้ใหญ่
ให้ชำระพิพากษาก็ เห็นชายหญิงเข้าออกผิดเวลามีได้ตรวจตรา
ห้ามปรามปล่อยให้เข้าออกก็ ต้องโทษโบย ๕๐ ขวับ ถ้าทรง
พระกรุณาโปรดมิให้ โขย ให้เอาตัวขังไว้กว่าจะทรงพระกรุณาโปรด
วันใดจึงออกไปวันนั้น ฯ

๑ มาตรา ๓๗ ถ้าชายใดเป็นผู้กับนิกนางเจ้าจอมในพระราชวัง
หลบซ่อนในพระราชวัง นำหนีออกไปก็ตี ถ้าหญิงในพระราชวังออกไป
หลบซ่อนกับชายผู้หนีออกไปก็ตี กรมวังยังไม่ทันรู้เหตุการณ์ พระองค์
เสด็จทรงทราบก่อน โดยผู้อื่นกราบทูลเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ตี โทษ
เจ้าพนักงานกรมวังนั้นถึงประหารชีวิต ถ้าพระองค์ทรงพระเมตตา
โปรดมิให้ประหารชีวิต ให้โบย ๖๐ ขวับ แล้วให้เอาตัวขังไว้กว่าจะ
ทรงพระเมตตาโปรดเมื่อใดจึงออกไปเมื่อวันนั้น ฯ

๑ มาตรา ๓๘ ถ้าผู้ใดยังอาภรณ์สวมเป็นชุดกับกระสือซึ่งเป็น
หม่อมท่าน แลพระภคินี ญาติแม่นางเจ้าจิตรเจ้าจอม ฤาพระสนม
กรมการที่มีได้ใกล้ชิดพระองค์ฤาทรงโปรดประการใด เป็นหญิง
พวกบ่าวเฝ้าอยู่ยาม พิจารณาเป็นสำคัญ ถ้าได้เสียเนื้อเสียตัวร่วมประเวณี
ด้วยกัน ต้องโทษโบย ๖๐ ขวับ แล้วให้ประหารชีวิตเสีย ถ้าทรง

พระกรุณาโปรดเกล้าให้ประหาร ให้โยยชาย ๖๐ ขวับ แล้วลักนำอกเขาเข้าไปเป็นพลหน้าช้าง หนึ่งให้โยยด้วยลวดหนังแล้วลักแขน แล้วเอาตัวเข้าเป็นพลปักหลังหลวง

ถ้ามันรักกันแต่ยังไม่ทันเสียเนื้อเสียตัว ญาร่วมประเวณีด้วยกัน จัยได้ให้โยยชายนั้นด้วยลวดหนัง ๕๐ ขวับ หนึ่ง ๒๕ ขวับ แล้วให้ชิงตัวไว้กว่าจะทรงพระเมตตาโปรดให้ออกวันใดจึงออกได้วันนั้น แล้วห้ามชายนั้นไม่ให้เข้าในพระราชวังต่อไป ๓

๑ มาตรา ๑๘ ถ้าชายใด ๆ หัวหาญผูกใจแค้นแค้นหนึ่งซึ่งเป็นข้าคนของเสด็จท่านทุกพระองค์ ญ่าว่านนักแม่นนางเจ้าจิตรเจ้าจอมพระสนมกรมการท้าวนาง บรรดาที่ท่านใช้สอยให้เดินเข้าออกนอกในนั้น ถ้าจับมือถือให้ลั่นข้อมฤดาภครุฑกระทำการประหารใด ๆ ก็ดี หนึ่งร้องโดยเสียงดัง แล้วจับตัวชายใดพิจารณาเป็นลัทธิ ให้โยยชายนั้นด้วยลวดหนัง ๕๐ ขวับ แล้วให้ประหารเป็นลเมียดพระราชาธำมัญญ์ แล้วให้เอาตัวมันไปตระเวนประจานแล้วห้ามมิให้เข้าในพระราชวังต่อไป ส่วนหนึ่งนั้นถ้ามันพร้อมใจด้วย ให้โยยมันด้วยลวดหนัง ๒๕ ขวับ เอาตัวชิงไว้มีกำหนด ๑ เดือน แล้วจึงปล่อยตัวไป

ถ้าหนึ่งไม่พร้อมใจด้วย ชายนั้นจับลูกลากกระซางเขาไปส่งเสด็จสันตะวาในฐานนอกพระราชวังโดยอำเภอใจของมัน ให้โยย ๖๐ ขวับ แล้วตั้งประหารมันที่คุก แล้วให้ประหารชีวิตเสีย ถ้าทรงพระเมตตาโปรดเกล้าให้ประหารชีวิต ให้ลักนำอกมันเอาตัวเข้าเป็นพลหน้าช้างหลวง ส่วนหนึ่งที่มีพร้อมใจด้วย ให้โยยมันด้วยลวดหนัง ๓๐ แล้วให้เอาตัวเข้าเป็นพลปักหลังหลวง ๓

๑ มาตรา ๒๐ ถ้าคนใด ๆ ทนงของอาชญาพินจาระผาแหกรั้ววัง
 กำแพงพระราชฐานทวารบานพระแกลไปหาหญิงในพระราชวังก็ดี หญิง
 ชายในพระราชวังแหกรั้ววังออกไปจับตัวได้พิจารณาเป็นสัจย์ ให้ตัดแขน
 ตักเท้าตัดประจาน แล้วให้ประหารชีวิตตรมั้นเสีย ถ้ามีลักพาหญิง
 ฤาพระราชทรัพย์นำออกไป ท่านให้ประหารชีวิตตรมั้นเสีย แล้วให้
 วิราชยาทวโดยพระอัยการกำหนดไว้ ฯ

๑ มาตรา ๒๑ ถ้าพระสนมกรมการ บรรดาที่อยู่ในพระราชวัง
 หนีออกไปก็ดี มิไฉนนำหนีออกไปก็ดี ฤาคนใด ๆ ส่งข้ามยักย้ายบีด
 บังไว้กินสินบนเอาทรัพย์ แล้วบอกชี้หนทางให้ไปจับได้พิจารณาเป็น
 สัจย์ ให้ตัดคอวิราชยาทวด้วยกัน ถ้าทรงพระเมตตาโปรดมิให้ประหาร
 ชีวิตนางสนมนั้น ให้เอาตัวเข้าเป็นพลขั้กตั้งหลวง ส่วนมันผู้
 บีดบึงยักย้ายชี้หนทางนั้น ให้เอาตัวมันเข้าเป็นพลญาข้างหลวง ฯ

๑ มาตรา ๒๒ ถ้ากรมวังก็ดี กรมใด ๆ ก็ดี เป็นชู้กันกับสาวใช้
 หญิงบ่าเรอในพระราชวัง ถ้าหญิงนั้นยังไม่ทันสนทษิตพระองค์ จับได้
 พิจารณาเป็นสัจย์ ถ้าได้หลักฐานพร้อมประเวณีด้วยกันในพระราชวัง
 ท่านให้ลงพระราชอาญาประหารชีวิตทั้งชายแลหญิงแล้ววิราชยาทว
 ถ้าได้หลักฐานพร้อมประเวณีด้วยกันนอกพระราชวัง ให้โบยชายนั้น ๖๐
 ขวบ ให้โบยหญิง ๕๐ ขวบ แล้ววิราชยาทว ชายเอาตัวเข้าเป็นพล
 ญาข้างหลวง เอาตัวหญิงเข้าเป็นพลขั้กตั้งหลวง แล้วให้มันอยู่กับ
 สมเด็จพระราชบุตร สมเด็จพระราชบุตร ฯ



๑๓

๑ มาตรา ๒๓ ถ้าหญิงแม่หม้ายอยู่ในพระราชวัง เป็นผู้เฝ้าผู้แก่สำหรับบำเรออยู่ฝ่ายใน มีชายใด ๆ ไปข่มขืนโดยอำนาจหญิงนั้นให้เสียเนื้อเสียตัวภายนอกพระราชวัง พิจารณาเป็นสัตย์ให้ลงพระราชอาญาโดยชาย ๖๐ ขวับ แล้วตั้งปรับทวีคูณ ถ้าหญิงนั้นสมัครักพร้อมใจด้วย ให้ลงพระราชอาญาโดยชายนั้นด้วยลวบทหนึ่ง ๖๐ ขวับ โดยหญิงนั้นด้วยลวบทหนึ่ง ๒๕ ขวับ ส่วนค่าปรับชายนั้นให้ยกเข้าเป็นพระราชทรัพย์ของหลวงทั้งสิ้น ถ้ามันข่มเหงจับมัดในพระราชวังให้ลงพระราชอาญาโดยชายนั้น เสมอด้วยลักพาหญิงหนีออกจากพระราชวังไป โดยขบพระอัยการ ฯ

๑ มาตรา ๒๔ ถ้าชายกรมในฤากรมออกไปผูกชู้กับหญิงในพระราชวัง เป็นหญิงบำเรอ ปากคำเป็นทำนองเกี้ยวพาราสีสาวกัน ถ้าผูกกันนอกพระราชวัง ให้ลงพระราชอาญาโดยชายนั้นด้วยลวบทหนึ่ง ๓๐ ขวับ ให้โดยหญิง ๒๕ ขวับ ถ้ามันพบมันผูกจากันอยู่ข้างในพระราชวัง ให้ลงพระราชอาญาโดยชายนั้น ๖๐ ขวับ โดยหญิง ๕๐ ขวับ แล้วให้ประหารชีวิตมันเสีย ถ้าทรงพระเมตตาโปรดมิให้ประหารชีวิต ให้ปรับชายเป็นลเมียดพระราชอาญาเป็นพินัยหลวง แล้วเอาตัวชายเข้าเป็นพลหน้าช้างหลวง เอาตัวหญิงเข้าเป็นพลข้างปักสิ่งหลวง ถ้าหญิงนั้นเป็นข่าวไพร่นักแม่นางเจ้าจิตรเจ้าจอมฤาพระสนมกรมการให้โดยชายนั้น ๕๐ ขวับ ให้โดยหญิง ๓๐ ขวับ แล้วให้ปรับมันเป็นลเมียดพระราชอาญาเข้าเป็นพินัยหลวง ฯ

๑ มาตรา ๒๕ ถ้าชายอยู่นอกพระราชวัง หญิงอยู่ในพระราชวัง ทำบทกลอนเพลงยาวให้ในเชิงคู่สาวกัน แต่ยังไม่ทันได้เสียเนื้อเสียตัว ให้ส่งพระราชอาญาไปข่มขืนด้วยลวดหนึง ๕๐ ขวับ แล้วให้ปรับเป็นเลมหักพระราชบัญญัติ ถ้าใครเสียเนื้อเสียตัวร่วมประเวณีด้วยกัน ให้ส่งพระราชอาญาประหารชีวิตตร แล้วริบราชบาทว์ ส่วนมีผู้นำบทกลอนเพลงยาวเข้าออกในพระราชวังนั้น ให้ส่งพระราชอาญาไปข ๕๐ ขวับ แล้วให้ประหารชีวิตตรมีนเสีย ถ้าทรงพระกรุณาโปรดมิให้ประหารชีวิตตร เพราะมันเป็นข้าอยู่กับเจ้าจึงขัดมิได้ ให้เอาตัวเข้าเป็นพลบ่กสั้งโดยพระราชกฤษฎีกา ฯ

๑ มาตรา ๒๖ ถ้าเจ้าจิตรเจ้าจอมพระสนมกรมการบรรดาอยู่ด้วยกันในพระราชวัง ถ้ารู้เห็นว่าผู้ใดมีชู้ก็ให้ ฤๅคิดกระทำการทุจริตชักนำหญิงพระสนมคนใด ๆ ก็ให้ ไปให้เจ้าของค้อนฤๅให้แก่เจ้าต่างประเทศก็ให้ แลได้รู้เห็นว่าผู้ใดปรองบาศมี วางยาเบื่อเจ้าชีวิตตรเหนือเกล้าเห็นอกรรมหม่อมก็ให้ ฤๅวางยาเบื่อพระสนมกำนัลในบรรดาผู้อยู่ด้วยกันก็ให้ แลรู้เห็นว่าผู้ใดเป็นโจรลักสิ่งของในท้องพระคลังก็ให้ ฤๅรู้ว่าผู้ใดทุจริตคิดหนีออกจากพระราชวังไปก็ให้ แลผู้รู้เห็นนั้นคบคิดยักบังไว้ มีโทษนำเนอความทั้งปวงนั้นขึ้นกราบบังคมทูล ท่านว่ามันไม่โทษเสมอกับใครผู้ร้ายเหล่านั้น โดยพระราชกฤษฎีกา ฯ

๑ มาตรา ๒๗ ถ้าผู้ใดยังอาญาสำราญสิ้นฤๅกันชา แลเครื่องเล่นการพนันทั้งปวงก็ให้ ฤๅเบี้ยไปถ่วงำตัก เข้าในพระราชวัง มันลักเล่นการพนันต่าง ๆ ก็ให้ ถ้าหญิงในพระราชวังคบคิดกันเสพสุรา

ยา^๗เล่น^๘เพื่อน^๙ซึ่ง^{๑๐}กัน^{๑๑}แล^{๑๒}กัน^{๑๓} แต่ง^{๑๔}ตัว^{๑๕}ทำ^{๑๖}กิริยา^{๑๗}เหมือน^{๑๘}กับ^{๑๙}ชาย^{๒๐}เกี้ยว^{๒๑}
หญิง^{๒๒}เป็น^{๒๓}คู่^{๒๔}สาว^{๒๕}กัน^{๒๖}ก็^{๒๗} เสพ^{๒๘}สรา^{๒๙}ให้^{๓๐}เมา^{๓๑}ให้^{๓๒}ลง^{๓๓}ลิ้ม^{๓๔}รอา^{๓๕}การ^{๓๖} มี^{๓๗}ไค^{๓๘}ชั้น^{๓๙}
เฝ้า^{๔๐}ทูล^{๔๑}ของ^{๔๒}อูล^{๔๓}พระ^{๔๔}บาท^{๔๕}ก็^{๔๖} พิจาร^{๔๗}ณา^{๔๘}เป็น^{๔๙}สัจ^{๕๐}ย์^{๕๑}ให้^{๕๒}ลง^{๕๓}พระ^{๕๔}ราช^{๕๕}อา^{๕๖}ญา^{๕๗}โอบ^{๕๘}
มัน^{๕๙} ๕๐^{๖๐} ขว^{๖๑}ย^{๖๒} แล้ว^{๖๓}เอา^{๖๔}ตัว^{๖๕}ไป^{๖๖}คร^{๖๗}เวน^{๖๘}ประ^{๖๙}จัน^{๗๐}ร^{๗๑}อย^{๗๒}ใน^{๗๓}พระ^{๗๔}ราช^{๗๕}วัง^{๗๖} ถ้า^{๗๗}
มัน^{๗๘}ยัง^{๗๙}มี^{๘๐}เช็ด^{๘๑}หลาย^{๘๒}ถึง^{๘๓}สอง^{๘๔}ครั้ง^{๘๕} ให้^{๘๖}เอา^{๘๗}ตัว^{๘๘}มัน^{๘๙}คร^{๙๐}เวน^{๙๑}แล้ว^{๙๒}ส่ง^{๙๓}ตัว^{๙๔}มัน^{๙๕}เข้า^{๙๖}
เป็น^{๙๗}พล^{๙๘}ข้าง^{๙๙}ปัก^{๑๐๐}ส^{๑๐๑}ก^{๑๐๒}ึง^{๑๐๓}หล^{๑๐๔}วง^{๑๐๕} พระ^{๑๐๖}ราช^{๑๐๗}ทา^{๑๐๘}น^{๑๐๙}ให้^{๑๑๐}แก่^{๑๑๑}สม^{๑๑๒}เฑ^{๑๑๓}็จ^{๑๑๔}พระ^{๑๑๕}เจ้า^{๑๑๖}ลูก^{๑๑๗}นาง^{๑๑๘}เอ^{๑๑๙}
อ^{๑๒๐}า^{๑๒๑}สม^{๑๒๒}เฑ^{๑๒๓}็จ^{๑๒๔}พระ^{๑๒๕}เจ้า^{๑๒๖}ลูก^{๑๒๗}ยา^{๑๒๘}เอ^{๑๒๙}อ^{๑๓๐}ใช้^{๑๓๑}ส^{๑๓๒}อย^{๑๓๓}ท^{๑๓๔}่อ^{๑๓๕}ไป^{๑๓๖} ถ้า^{๑๓๗}มัน^{๑๓๘}กระ^{๑๓๙}ทำ^{๑๔๐}ผิ^{๑๔๑}ด^{๑๔๒}ถึง^{๑๔๓} ๓^{๑๔๔} ครั้ง^{๑๔๕}
ให้^{๑๔๖}ลง^{๑๔๗}พระ^{๑๔๘}ราช^{๑๔๙}อา^{๑๕๐}ญา^{๑๕๑}ประ^{๑๕๒}หาร^{๑๕๓}ชี^{๑๕๔}วิ^{๑๕๕}ตร^{๑๕๖}มัน^{๑๕๗}เส^{๑๕๘}ย^{๑๕๙} มี^{๑๖๐}ให้^{๑๖๑}หญิง^{๑๖๒}ชาย^{๑๖๓}ท^{๑๖๔}ัง^{๑๖๕}หลาย^{๑๖๖}เอ^{๑๖๗}
อ^{๑๖๘}ย^{๑๖๙}เอย่าง^{๑๗๐}ท^{๑๗๑}่อ^{๑๗๒}ไป^{๑๗๓} ส่วน^{๑๗๔}หน^{๑๗๕}ส^{๑๗๖}ิน^{๑๗๗}ที่^{๑๗๘}มัน^{๑๗๙}ล^{๑๘๐}ัก^{๑๘๑}เล^{๑๘๒}น^{๑๘๓}อ^{๑๘๔}า^{๑๘๕}ข^{๑๘๖}อ^{๑๘๗}า^{๑๘๘}ย^{๑๘๙}ให้^{๑๙๐}ย^{๑๙๑}ก^{๑๙๒}เล^{๑๙๓}็ก^{๑๙๔}เส^{๑๙๕}ย^{๑๙๖}
ถ้า^{๑๙๗}มัน^{๑๙๘}นำ^{๑๙๙}แต่^{๒๐๐}ส^{๒๐๑}ร^{๒๐๒}า^{๒๐๓}ย^{๒๐๔}า^{๒๐๕}เ^{๒๐๖}น^{๒๐๗}เ^{๒๐๘}ย^{๒๐๙}ไป^{๒๑๐}ถ^{๒๑๑}ัว^{๒๑๒}ถ^{๒๑๓}ำ^{๒๑๔}ด^{๒๑๕}ค^{๒๑๖} เข้า^{๒๑๗}ไป^{๒๑๘} แต่^{๒๑๙}ยัง^{๒๒๐}ไม่^{๒๒๑}ท^{๒๒๒}ิน^{๒๒๓}ไ^{๒๒๔}ด้^{๒๒๕}ช^{๒๒๖}อ^{๒๒๗}า^{๒๒๘}ย^{๒๒๙}
อ^{๒๓๐}า^{๒๓๑}เล^{๒๓๒}น^{๒๓๓}การ^{๒๓๔}พ^{๒๓๕}น^{๒๓๖}น^{๒๓๗}ต่าง^{๒๓๘} ๆ^{๒๓๙} จ^{๒๔๐}ย^{๒๔๑}ตัว^{๒๔๒}ไ^{๒๔๓}ด้^{๒๔๔}พ^{๒๔๕}ิ^{๒๔๖}จ^{๒๔๗}า^{๒๔๘}ร^{๒๔๙}า^{๒๕๐}เป็น^{๒๕๑}ส^{๒๕๒}ัจ^{๒๕๓}ย์^{๒๕๔} ให้^{๒๕๕}ลง^{๒๕๖}พระ^{๒๕๗}ราช^{๒๕๘}
อา^{๒๕๙}ญา^{๒๖๐}โอบ^{๒๖๑}มัน^{๒๖๒}ท^{๒๖๓}ัว^{๒๖๔}ย^{๒๖๕}ล^{๒๖๖}ว^{๒๖๗}ท^{๒๖๘}หน^{๒๖๙}ึง^{๒๗๐} ๒๕^{๒๗๑} ขว^{๒๗๒}ย^{๒๗๓} แล้ว^{๒๗๔}ให้^{๒๗๕}ล^{๒๗๖}า^{๒๗๗}ค^{๒๗๘}คร^{๒๗๙}เวน^{๒๘๐}ประ^{๒๘๑}จัน^{๒๘๒} ๗

๑ มา^{๑๐๑}ตรา^{๑๐๒} ๑๑ ถ้า^{๑๐๓}หญิง^{๑๐๔}ใน^{๑๐๕}พระ^{๑๐๖}ราช^{๑๐๗}วัง^{๑๐๘}แห^{๑๐๙}วก^{๑๑๐}ม^{๑๑๑}่า^{๑๑๒}น^{๑๑๓}แห^{๑๑๔}ก^{๑๑๕}เ^{๑๑๖}า^{๑๑๗}เ^{๑๑๘}ก^{๑๑๙}เ^{๑๒๐}ก^{๑๒๑}เ^{๑๒๒}ก^{๑๒๓}เ^{๑๒๔}ก^{๑๒๕}เ^{๑๒๖}ก^{๑๒๗}เ^{๑๒๘}ก^{๑๒๙}เ^{๑๓๐}ก^{๑๓๑}เ^{๑๓๒}ก^{๑๓๓}เ^{๑๓๔}ก^{๑๓๕}เ^{๑๓๖}ก^{๑๓๗}เ^{๑๓๘}ก^{๑๓๙}เ^{๑๔๐}ก^{๑๔๑}เ^{๑๔๒}ก^{๑๔๓}เ^{๑๔๔}ก^{๑๔๕}เ^{๑๔๖}ก^{๑๔๗}เ^{๑๔๘}ก^{๑๔๙}เ^{๑๕๐}ก^{๑๕๑}เ^{๑๕๒}ก^{๑๕๓}เ^{๑๕๔}ก^{๑๕๕}เ^{๑๕๖}ก^{๑๕๗}เ^{๑๕๘}ก^{๑๕๙}เ^{๑๖๐}ก^{๑๖๑}เ^{๑๖๒}ก^{๑๖๓}เ^{๑๖๔}ก^{๑๖๕}เ^{๑๖๖}ก^{๑๖๗}เ^{๑๖๘}ก^{๑๖๙}เ^{๑๗๐}ก^{๑๗๑}เ^{๑๗๒}ก^{๑๗๓}เ^{๑๗๔}ก^{๑๗๕}เ^{๑๗๖}ก^{๑๗๗}เ^{๑๗๘}ก^{๑๗๙}เ^{๑๘๐}ก^{๑๘๑}เ^{๑๘๒}ก^{๑๘๓}เ^{๑๘๔}ก^{๑๘๕}เ^{๑๘๖}ก^{๑๘๗}เ^{๑๘๘}ก^{๑๘๙}เ^{๑๙๐}ก^{๑๙๑}เ^{๑๙๒}ก^{๑๙๓}เ^{๑๙๔}ก^{๑๙๕}เ^{๑๙๖}ก^{๑๙๗}เ^{๑๙๘}ก^{๑๙๙}เ^{๒๐๐}ก^{๒๐๑}เ^{๒๐๒}ก^{๒๐๓}เ^{๒๐๔}ก^{๒๐๕}เ^{๒๐๖}ก^{๒๐๗}เ^{๒๐๘}ก^{๒๐๙}เ^{๒๑๐}ก^{๒๑๑}เ^{๒๑๒}ก^{๒๑๓}เ^{๒๑๔}ก^{๒๑๕}เ^{๒๑๖}ก^{๒๑๗}เ^{๒๑๘}ก^{๒๑๙}เ^{๒๒๐}ก^{๒๒๑}เ^{๒๒๒}ก^{๒๒๓}เ^{๒๒๔}ก^{๒๒๕}เ^{๒๒๖}ก^{๒๒๗}เ^{๒๒๘}ก^{๒๒๙}เ^{๒๓๐}ก^{๒๓๑}เ^{๒๓๒}ก^{๒๓๓}เ^{๒๓๔}ก^{๒๓๕}เ^{๒๓๖}ก^{๒๓๗}เ^{๒๓๘}ก^{๒๓๙}เ^{๒๔๐}ก^{๒๔๑}เ^{๒๔๒}ก^{๒๔๓}เ^{๒๔๔}ก^{๒๔๕}เ^{๒๔๖}ก^{๒๔๗}เ^{๒๔๘}ก^{๒๔๙}เ^{๒๕๐}ก^{๒๕๑}เ^{๒๕๒}ก^{๒๕๓}เ^{๒๕๔}ก^{๒๕๕}เ^{๒๕๖}ก^{๒๕๗}เ^{๒๕๘}ก^{๒๕๙}เ^{๒๖๐}ก^{๒๖๑}เ^{๒๖๒}ก^{๒๖๓}เ^{๒๖๔}ก^{๒๖๕}เ^{๒๖๖}ก^{๒๖๗}เ^{๒๖๘}ก^{๒๖๙}เ^{๒๗๐}ก^{๒๗๑}เ^{๒๗๒}ก^{๒๗๓}เ^{๒๗๔}ก^{๒๗๕}เ^{๒๗๖}ก^{๒๗๗}เ^{๒๗๘}ก^{๒๗๙}เ^{๒๘๐}ก^{๒๘๑}เ^{๒๘๒}ก^{๒๘๓}เ^{๒๘๔}ก^{๒๘๕}เ^{๒๘๖}ก^{๒๘๗}เ^{๒๘๘}ก^{๒๘๙}เ^{๒๙๐}ก^{๒๙๑}เ^{๒๙๒}ก^{๒๙๓}เ^{๒๙๔}ก^{๒๙๕}เ^{๒๙๖}ก^{๒๙๗}เ^{๒๙๘}ก^{๒๙๙}เ^{๓๐๐}ก^{๓๐๑}เ^{๓๐๒}ก^{๓๐๓}เ^{๓๐๔}ก^{๓๐๕}เ^{๓๐๖}ก^{๓๐๗}เ^{๓๐๘}ก^{๓๐๙}เ^{๓๑๐}ก^{๓๑๑}เ^{๓๑๒}ก^{๓๑๓}เ^{๓๑๔}ก^{๓๑๕}เ^{๓๑๖}ก^{๓๑๗}เ^{๓๑๘}ก^{๓๑๙}เ^{๓๒๐}ก^{๓๒๑}เ^{๓๒๒}ก^{๓๒๓}เ^{๓๒๔}ก^{๓๒๕}เ^{๓๒๖}ก^{๓๒๗}เ^{๓๒๘}ก^{๓๒๙}เ^{๓๓๐}ก^{๓๓๑}เ^{๓๓๒}ก^{๓๓๓}เ^{๓๓๔}ก^{๓๓๕}เ^{๓๓๖}ก^{๓๓๗}เ^{๓๓๘}ก^{๓๓๙}เ^{๓๔๐}ก^{๓๔๑}เ^{๓๔๒}ก^{๓๔๓}เ^{๓๔๔}ก^{๓๔๕}เ^{๓๔๖}ก^{๓๔๗}เ^{๓๔๘}ก^{๓๔๙}เ^{๓๕๐}ก^{๓๕๑}เ^{๓๕๒}ก^{๓๕๓}เ^{๓๕๔}ก^{๓๕๕}เ^{๓๕๖}ก^{๓๕๗}เ^{๓๕๘}ก^{๓๕๙}เ^{๓๖๐}ก^{๓๖๑}เ^{๓๖๒}ก^{๓๖๓}เ^{๓๖๔}ก^{๓๖๕}เ^{๓๖๖}ก^{๓๖๗}เ^{๓๖๘}ก^{๓๖๙}เ^{๓๗๐}ก^{๓๗๑}เ^{๓๗๒}ก^{๓๗๓}เ^{๓๗๔}ก^{๓๗๕}เ^{๓๗๖}ก^{๓๗๗}เ^{๓๗๘}ก^{๓๗๙}เ^{๓๘๐}ก^{๓๘๑}เ^{๓๘๒}ก^{๓๘๓}เ^{๓๘๔}ก^{๓๘๕}เ^{๓๘๖}ก^{๓๘๗}เ^{๓๘๘}ก^{๓๘๙}เ^{๓๙๐}ก^{๓๙๑}เ^{๓๙๒}ก^{๓๙๓}เ^{๓๙๔}ก^{๓๙๕}เ^{๓๙๖}ก^{๓๙๗}เ^{๓๙๘}ก^{๓๙๙}เ^{๔๐๐}ก^{๔๐๑}เ^{๔๐๒}ก^{๔๐๓}เ^{๔๐๔}ก^{๔๐๕}เ^{๔๐๖}ก^{๔๐๗}เ^{๔๐๘}ก^{๔๐๙}เ^{๔๑๐}ก^{๔๑๑}เ^{๔๑๒}ก^{๔๑๓}เ^{๔๑๔}ก^{๔๑๕}เ^{๔๑๖}ก^{๔๑๗}เ^{๔๑๘}ก^{๔๑๙}เ^{๔๒๐}ก^{๔๒๑}เ^{๔๒๒}ก^{๔๒๓}เ^{๔๒๔}ก^{๔๒๕}เ^{๔๒๖}ก^{๔๒๗}เ^{๔๒๘}ก^{๔๒๙}เ^{๔๓๐}ก^{๔๓๑}เ^{๔๓๒}ก^{๔๓๓}เ^{๔๓๔}ก^{๔๓๕}เ^{๔๓๖}ก^{๔๓๗}เ^{๔๓๘}ก^{๔๓๙}เ^{๔๔๐}ก^{๔๔๑}เ^{๔๔๒}ก^{๔๔๓}เ^{๔๔๔}ก^{๔๔๕}เ^{๔๔๖}ก^{๔๔๗}เ^{๔๔๘}ก^{๔๔๙}เ^{๔๕๐}ก^{๔๕๑}เ^{๔๕๒}ก^{๔๕๓}เ^{๔๕๔}ก^{๔๕๕}เ^{๔๕๖}ก^{๔๕๗}เ^{๔๕๘}ก^{๔๕๙}เ^{๔๖๐}ก^{๔๖๑}เ^{๔๖๒}ก^{๔๖๓}เ^{๔๖๔}ก^{๔๖๕}เ^{๔๖๖}ก^{๔๖๗}เ^{๔๖๘}ก^{๔๖๙}เ^{๔๗๐}ก^{๔๗๑}เ^{๔๗๒}ก^{๔๗๓}เ^{๔๗๔}ก^{๔๗๕}เ^{๔๗๖}ก^{๔๗๗}เ^{๔๗๘}ก^{๔๗๙}เ^{๔๘๐}ก^{๔๘๑}เ^{๔๘๒}ก^{๔๘๓}เ^{๔๘๔}ก^{๔๘๕}เ^{๔๘๖}ก^{๔๘๗}เ^{๔๘๘}ก^{๔๘๙}เ^{๔๙๐}ก^{๔๙๑}เ^{๔๙๒}ก^{๔๙๓}เ^{๔๙๔}ก^{๔๙๕}เ^{๔๙๖}ก^{๔๙๗}เ^{๔๙๘}ก^{๔๙๙}เ^{๕๐๐}ก^{๕๐๑}เ^{๕๐๒}ก^{๕๐๓}เ^{๕๐๔}ก^{๕๐๕}เ^{๕๐๖}ก^{๕๐๗}เ^{๕๐๘}ก^{๕๐๙}เ^{๕๑๐}ก^{๕๑๑}เ^{๕๑๒}ก^{๕๑๓}เ^{๕๑๔}ก^{๕๑๕}เ^{๕๑๖}ก^{๕๑๗}เ^{๕๑๘}ก^{๕๑๙}เ^{๕๒๐}ก^{๕๒๑}เ^{๕๒๒}ก^{๕๒๓}เ^{๕๒๔}ก^{๕๒๕}เ^{๕๒๖}ก^{๕๒๗}เ^{๕๒๘}ก^{๕๒๙}เ^{๕๓๐}ก^{๕๓๑}เ^{๕๓๒}ก^{๕๓๓}เ^{๕๓๔}ก^{๕๓๕}เ^{๕๓๖}ก^{๕๓๗}เ^{๕๓๘}ก^{๕๓๙}เ^{๕๔๐}ก^{๕๔๑}เ^{๕๔๒}ก^{๕๔๓}เ^{๕๔๔}ก^{๕๔๕}เ^{๕๔๖}ก^{๕๔๗}เ^{๕๔๘}ก^{๕๔๙}เ^{๕๕๐}ก^{๕๕๑}เ^{๕๕๒}ก^{๕๕๓}เ^{๕๕๔}ก^{๕๕๕}เ^{๕๕๖}ก^{๕๕๗}เ^{๕๕๘}ก^{๕๕๙}เ^{๕๖๐}ก^{๕๖๑}เ^{๕๖๒}ก^{๕๖๓}เ^{๕๖๔}ก^{๕๖๕}เ^{๕๖๖}ก^{๕๖๗}เ^{๕๖๘}ก^{๕๖๙}เ^{๕๗๐}ก^{๕๗๑}เ^{๕๗๒}ก^{๕๗๓}เ^{๕๗๔}ก^{๕๗๕}เ^{๕๗๖}ก^{๕๗๗}เ^{๕๗๘}ก^{๕๗๙}เ^{๕๘๐}ก^{๕๘๑}เ^{๕๘๒}ก^{๕๘๓}เ^{๕๘๔}ก^{๕๘๕}เ^{๕๘๖}ก^{๕๘๗}เ^{๕๘๘}ก^{๕๘๙}เ^{๕๙๐}ก^{๕๙๑}เ^{๕๙๒}ก^{๕๙๓}เ^{๕๙๔}ก^{๕๙๕}เ^{๕๙๖}ก^{๕๙๗}เ^{๕๙๘}ก^{๕๙๙}เ^{๖๐๐}ก^{๖๐๑}เ^{๖๐๒}ก^{๖๐๓}เ^{๖๐๔}ก^{๖๐๕}เ^{๖๐๖}ก^{๖๐๗}เ^{๖๐๘}ก^{๖๐๙}เ^{๖๑๐}ก^{๖๑๑}เ^{๖๑๒}ก^{๖๑๓}เ^{๖๑๔}ก^{๖๑๕}เ^{๖๑๖}ก^{๖๑๗}เ^{๖๑๘}ก^{๖๑๙}เ^{๖๒๐}ก^{๖๒๑}เ^{๖๒๒}ก^{๖๒๓}เ^{๖๒๔}ก^{๖๒๕}เ^{๖๒๖}ก^{๖๒๗}เ^{๖๒๘}ก^{๖๒๙}เ^{๖๓๐}ก^{๖๓๑}เ^{๖๓๒}ก^{๖๓๓}เ^{๖๓๔}ก^{๖๓๕}เ^{๖๓๖}ก^{๖๓๗}เ^{๖๓๘}ก^{๖๓๙}เ^{๖๔๐}ก^{๖๔๑}เ^{๖๔๒}ก^{๖๔๓}เ^{๖๔๔}ก^{๖๔๕}เ^{๖๔๖}ก^{๖๔๗}เ^{๖๔๘}ก^{๖๔๙}เ^{๖๕๐}ก^{๖๕๑}เ^{๖๕๒}ก^{๖๕๓}เ^{๖๕๔}ก^{๖๕๕}เ^{๖๕๖}ก^{๖๕๗}เ^{๖๕๘}ก^{๖๕๙}เ^{๖๖๐}ก^{๖๖๑}เ^{๖๖๒}ก^{๖๖๓}เ^{๖๖๔}ก^{๖๖๕}เ^{๖๖๖}ก^{๖๖๗}เ^{๖๖๘}ก^{๖๖๙}เ^{๖๗๐}ก^{๖๗๑}เ^{๖๗๒}ก^{๖๗๓}เ^{๖๗๔}ก^{๖๗๕}เ^{๖๗๖}ก^{๖๗๗}เ^{๖๗๘}ก^{๖๗๙}เ^{๖๘๐}ก^{๖๘๑}เ^{๖๘๒}ก^{๖๘๓}เ^{๖๘๔}ก^{๖๘๕}เ^{๖๘๖}ก^{๖๘๗}เ^{๖๘๘}ก^{๖๘๙}เ^{๖๙๐}ก^{๖๙๑}เ^{๖๙๒}ก^{๖๙๓}เ^{๖๙๔}ก^{๖๙๕}เ^{๖๙๖}ก^{๖๙๗}เ^{๖๙๘}ก^{๖๙๙}เ^{๗๐๐}ก^{๗๐๑}เ^{๗๐๒}ก^{๗๐๓}เ^{๗๐๔}ก^{๗๐๕}เ^{๗๐๖}ก^{๗๐๗}เ^{๗๐๘}ก^{๗๐๙}เ^{๗๑๐}ก^{๗๑๑}เ^{๗๑๒}ก^{๗๑๓}เ^{๗๑๔}ก^{๗๑๕}เ^{๗๑๖}ก^{๗๑๗}เ^{๗๑๘}ก^{๗๑๙}เ^{๗๒๐}ก^{๗๒๑}เ^{๗๒๒}ก^{๗๒๓}เ^{๗๒๔}ก^{๗๒๕}เ^{๗๒๖}ก^{๗๒๗}เ^{๗๒๘}ก^{๗๒๙}เ^{๗๓๐}ก^{๗๓๑}เ^{๗๓๒}ก^{๗๓๓}เ^{๗๓๔}ก^{๗๓๕}เ^{๗๓๖}ก^{๗๓๗}เ^{๗๓๘}ก^{๗๓๙}เ^{๗๔๐}ก^{๗๔๑}เ^{๗๔๒}ก^{๗๔๓}เ^{๗๔๔}ก^{๗๔๕}เ^{๗๔๖}ก^{๗๔๗}เ^{๗๔๘}ก^{๗๔๙}เ^{๗๕๐}ก^{๗๕๑}เ^{๗๕๒}ก^{๗๕๓}เ^{๗๕๔}ก^{๗๕๕}เ^{๗๕๖}ก^{๗๕๗}เ^{๗๕๘}ก^{๗๕๙}เ^{๗๖๐}ก^{๗๖๑}เ^{๗๖๒}ก^{๗๖๓}เ^{๗๖๔}ก^{๗๖๕}เ^{๗๖๖}ก^{๗๖๗}เ^{๗๖๘}ก^{๗๖๙}เ^{๗๗๐}ก^{๗๗๑}เ^{๗๗๒}ก^{๗๗๓}เ^{๗๗๔}ก^{๗๗๕}เ^{๗๗๖}ก^{๗๗๗}เ^{๗๗๘}ก

ถ้าแต่แหวกมานแหกฝาประตูหน้าต่างมอญการงานทั้งปวงเพราะไม่เคยได้เห็น มิได้มอญหญิงฤๅชู้สาว พิจารณาเป็นสัจย์ ชายนั้นให้ลงพระราชอาญาโดย ๒๕ ขวบ หญิงนั้นให้ลงพระราชอาญาโดย ๒๐ ขวบ ให้มันเช็ดหลายต่อไป ฯ

๑ มาตรา ๒๘ ถ้าหญิงในพระราชวังออกไปทอดสนิทซึกแสดงตนว่าเป็นอุปัชฌาย์พระสงฆ์ ๆ นั้นพร้อมจิตรสนธิให้เป็นอุปัชฌาย์ด้วย แต่ยังมีหาทันใดเป็นชู้สาวด้วยกันไม่ เป็นแต่ได้ผูกพาปราศให้กิจการถึงกันเป็นการสมทรวงสองฝ่าย ให้ลงพระราชอาญาหญิงนั้น ๒๕ ขวบ ส่วนพระสงฆ์นั้นให้ขับไล่ออกจากวัด ถ้าเต็มใจที่จะเป็นชู้สาวด้วยกันให้ลงพระราชอาญาโดยหญิง ๕๐ ขวบ ให้เอาตัวเข้าเป็นเลขพระคลังเข้า ส่วนพระสงฆ์นั้นให้สึกออกจากพระเสี้ย ถ้าได้ร่วมสมัคสังวาสด้วยกัน ให้ลงพระราชอาญาโดยหญิงนั้น ๕๐ ขวบ แล้วเอาตัวเข้าเป็นเลขพระคลังเข้าหลวง ส่วนสมันนั้นให้ฟาดกระบานแล้ว ลงพระราชอาญาโดยด้วยเชือกหนัง ๖๐ ขวบ แล้วเอาตัวไปตระเวนประจานสักหน้าผากให้เข้าเป็นพลเลขาวิธ ฯ

๑ มาตรา ๓๐ ถ้าคนใด ๆ รับราชการอยู่ในพระราชวัง แล้วนำเอาภรรยาไปหลบซ่อนอยู่ในพระราชวัง ท่านให้ลงพระราชอาญาโดย ๓๐ ขวบ แล้วให้ปรับมันเป็นเลเมียดพระราชอาญาเป็นพินัยเข้าหลวง ฯ

๑ มาตรา ๓๑ ถ้าพระสนมกรมการในพระราชวัง เดินเข้าไปนั่งเลขที่ท่านทรงบัญญัติไว้เสมอเพียงนั้นก็ดี ที่ปราสาทราชฐานพิมาน

มณฑลเขมร ที่บรรทมมรมไสยาศน์ใดที่ไม่เคยไปแล้วไปก็ ให้นายเวร
นายยามห้ามปราม ถ้ามีใครเชื่อฟังคำเจ้าหน้าที่ ให้ลงพระราชอาญา
โทษ ๒๐ ชวับ ถ้านายเวรนายยามมิได้ห้ามปราม ถูกกลับให้เข้าไป
ทํานให้ลงพระราชอาญาโทษนายเวรนายยาม ๑๐ ชวับ ฯ

๑ มาตรา ๓๒ ถ้าเจ้าจิตรเจ้าจอมฤๅพระแม่นาง พระนาง นั้ก
นาง พระสนมกรมการ เค้าแก่พวกข้าเธอใน เข้าเฝ้าทูลลอองธุลี
พระบาทข้างในโดยเวลาใด ๆ ก็ดี ให้นั่งเฝ้าตามตำแหน่งที่ทรง
อนุญาตให้ตามบันดาศักดิ์ ถ้าเข้าไปนั่งเฝ้าที่ทรงอนุญาตให้นั่ง
นายเวรนายยามห้ามปรามมิได้เชื่อฟังคำเจ้าหน้าที่ ให้ลงพระราชอาญา
โทษ ๑๐ ชวับ ถ้านายเวรนายยามดูนายหมวดตรวจตราปล่อยให้
นั่งเฝ้าตามอำเภอใจ ให้ลงพระราชอาญานายเวรนายยามดูนาย
หมวด ๕ ชวับ ฯ

๑ มาตรา ๓๓ ออกยาย เค้าแก่ นายหมวดผู้ตรวจพระสนม
กรมการ กับกรมพระราชวังต่งรักษาอยู่ชั้นใน ถ้าละเลยปล่อยให้
พระสนมกรมการบรรดาที่ทรงพระเมตตาโปรด ฤๅทรงชอบพระราช
หฤทัย ที่ข้าเธอเฝ้าทูลลอองธุลีพระบาทใกล้ชิดพระองค์ทกเวลา
ราตรนั้น ออกไปนอกฤๅไปที่ใด ๆ ก็ดี เปนการที่มีควรที่จะไป
ฤๅไปหาบิดามารดาญาติพี่น้องที่มีทุกข์ร้อนด้วยโรคพาพยาธิมรณก็ดี มิ
ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลลาไป เสด็จทรงทราบได้เฝ้าลของธุลี
พระบาท พระสนมที่ไปนั้น ต้องระวางโทษ ๓ สถาน ๆ ๑ ให้ลงพระ

ราชอาณาจักคตแล้ววืราชยาทว์ สณน ๑ ให้ถอยคคักกิแล้วเอา
ทว์ไปเข้าเป็นพวกหญิงบำเรอต่อไป อีกสณน ๑ ให้ล้งพระราชอาณา
โยมมันท้วยลวทหน้ง ๕๐ ขวับ ส่วนพนักงานข้าราชการกรมโชนท
มิได้ห้ามปราม ฎาปีคยังปล่อยให้ไปนั้น ให้ล้งพระราชอาณาโยมมัน
๕๐ ขวับ แล้วเอาทว์มันไปชิงไว้กว้จะทรงพระเมตตาโปรดให้พันโท
เมื่อใด ฯ

๑ มาตรา ๓๔ ถ้าพระองค์เสด็จประทับกับท้วยเสนาบดี ฎาท้วย
ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย ฎาท้วยพระสนมกรมการใด ๆ อยู่ในที่
ระโหฐานประพาศราชกิจคั้นภุกยากง่ายประการใด ๆ ก็ดี ถ้าผู้ใดไ้
ยินได้ฟังแล้ว มาพูดจาปราไซบอกเล่าให้คนอื่นฟัง ทั้งแต่สอง
สามคนขึ้นไป ท่านว่ามันต้องโทษในระวาง ๖ สณน ๆ ๑ ให้คคต
แล้วให้วืทว์พิสัสมบัคิ สณน ๑ ให้วืราชยาทว์แล้วเอาทว์เข้าเป็น
พลหญิงข้างหลวง อีกสณน ๑ ให้เจียนริมฝัปากใบหุเสียบ อีกสณน ๑
ให้ล้งพระราชอาณาโยมท้วยลวทหน้ง ๕๐ ขวับ อีกสณน ๑ ให้ปรัย
จตุรคุณ อีกสณน ๑ ให้ปรัยเป็นลเม็คพระราชัญญัตติ ฯ

๑ มาตรา ๓๕ ถ้าชายหญิงลักพระราชทว์พิสัในพระราชวังเอา
ไปชื้อขายจำนำใช้สอยเองแต่ในพระราชวัง พิจารณาเป็นสัคย์ ให้ล้ง
พระราชอาณาโยมท้วยลวทหน้ง ๕๐ ขวับ แล้วคคกแซนมันเสีย แล้วให้
เอาทว์พิสันั้นตั้งปรัยเอาจตุรคุณ ถ้ามันลักนำออกไปนอกพระราชวัง
ออกทางประตู ให้ล้งพระราชอาณาประหารชีวิตมันผู้ลักพระราชทว์พิสั

ริบราชบาทว์ แล้วให้ส่งพระราชอาญาประหารทั้งนายรักษาทะตด้วย
ถ้ามีพวกพ้องผู้ให้พักอาไศรยอยู่ ทั้งรับฝากพระราชทรัพย์นั้นเอาชุก
ซ่อนไว้รับจ่ายด้วย ให้พิพากษาทราสินโทษโดยหนักเบา ตามลักษณะ
โจรโดยพระราชกฤษฎีกา ฯ

๑ มาตรา ๓๖ ถ้าโจรผู้ร้ายลักพระราชทรัพย์ในพระราชวัง
แล้วนำออกไปฝากไว้ในบ้านเรือนข้างนอกพระราชวัง พิจารณาเป็นสำคัญ
ว่าผู้รับฝากทรัพย์จ่ายซื้อให้ผู้ร้ายกินอยู่หลบซ่อน ไม่พิจารณา
ให้เห็นว่าทรัพย์นั้นจะควรไต่ถามใคร เป็นทรัพย์ที่มีราคามาก แล้ว
รับทรัพย์นั้นโดยโลภเจตนา มิได้ขอกกล่าวต่อเจ้าพนักงานกรมพระ
นครบาลเอาความชอบ ถ้ามีผู้รับทรัพย์นั้นเป็นนิคมารดาฤาญาติ
พี่น้องของโจร ให้ส่งพระราชอาญาเสมอกันกับโจร ถ้ามีผู้รับฝาก
ทรัพย์นั้นมีอาชีพการมาฤาญาติพี่น้อง แต่ถ้าเห็นทรัพย์นั้นมันควรไต่
ถามว่ามันต้องโทษตามสมควรกับโจรผู้ร้าย โดยบทพระอัยการ ฯ

๑ มาตรา ๓๗ ถ้าหญิงในพระราชวังออกไปนอกพระราชวัง
แล้วมีผู้ใดรับดูแลลากเอาตัวไปขายจำนำอยู่ในพระราชอาณาเขต จับได้
พิจารณาเป็นสำคัญ ให้ส่งพระราชอาญาโดยด้วยหลวงหนึ่ง ๕๐ ขวบ แล้ว
เขาไปตระเวนปรงานให้รอบตลาดแล้วให้ปรัยมันเป็นงานโจร โดย
พระราชกฤษฎีกา ส่วนตัวคนนั้นให้ปล่อยไปให้นายเดิม ถ้าคนนั้นเป็น
หญิงพระสนมสนิทธิศิพพระบาท ให้พิพากษาประหารมันโจรนั้นเสีย
แล้วให้ริบราชบาทว์ ส่วนนางสนมที่ออกไปนั้นโดยตามสมควรจะไป ให้

ลงพระราชอาญาโดย ๓๐ ชวับให้มันเช็ดหลาย ถ้าคนอื่นนอกจากพระ
สนมมีอายุ ๑๕ ปี ให้ลงพระราชอาญาโดย ๑๕ ชวับ ถ้าอายุ ๑๖ ปี
ขึ้นไป ให้ลงพระราชอาญาโดยสั่งสอน ๒๕ ชวับ ฯ

๑ มาตรา ๓๙ ถ้าพระแม่นางเจ้าจิตรเจ้าจอม ถ้าพระสนม
กรมการบรรดาเข้าอยู่เวรประจำการบำเรอกลางวัน ขาดมิได้เข้าเฝ้า
บำเรอก็ดี ปล้ำเล่นกันนำพระที่นั่งก็ดี ที่พระองค์เสด็จทรงห้ามมิได้เช็ด
ขามเกรงกลัว กระทำลเมืงเห็นพระราชบัญญัติก็ดี ถ้ามันกระทำความผิด
ครั้งหนึ่ง ให้ลงพระราชอาญาโดย ๑๕ ชวับ ถ้ากระทำความผิดถึง ๒ ครั้ง
ให้ลงพระราชอาญาโดย ๓๐ ชวับ ถ้ากระทำความผิดถึง ๓ ครั้ง ให้ลงพระ
ราชอาญาโดย ๕๐ ชวับ ถ้ากระทำความผิดถึง ๔ ครั้ง ให้ลงพระราชอาญา
ประหารชีวิตรมันเสีย มิให้คนอื่นเอาเยี่ยงอย่างกันต่อไป ฯ

๑ มาตรา ๔๐ ถ้าหญิงพระสนมกรมการ บรรดาเป็นข้าเฝ้าทูล
ลอองธุลีพระบาทในพระราชวัง มีชู้ยังมีทนต์ไต่เสียบเนื้อเสียบตัว ถ้าลัก
เล่นเพื่อนเป็นชู้สาวกัน แผลงกิริยาเป็นชายเป็นหญิงก็ดี ถ้าถวายตัว
เป็นชู้ต้นพระสงฆ์ก็ดี ถ้าทำเป็นพี่เป็นน้องอาพ้อ กบฏด้วยชายนอก
พระราชวังก็ดี ถ้ากระทำความผิดครั้งหนึ่งควรให้ภาคทัณฑ์ทำให้ภาค
ทัณฑ์ ควรโดยก็ให้ โดย ถ้ากระทำความผิดถึง ๒ ครั้ง ให้เอาตัวเข้าเป็น
พลบักส์ถึงหลวง ถ้ากระทำความผิดถึง ๓ ครั้ง ให้เอาตัวมันเป็นหญิงนคร
โสเภณี เก็บเงินเป็นค่าหญิงข้างหลวง ฯ

๑ มาตรา ๔๑ ถ้ากรมวังในฤาการมโหฬาร มิได้ตรวจตราดูแล
การงานในพระราชมณฑลเชียร ปราสาทราชฐาน อุทยานมงคล ตำหนัก

บรรดาอยู่ข้างใน ถ้าเห็นหักพั้งชำระทศโทรมมิได้ซ่อมแซมฤๅลัทธิ
เปลี่ยน^{ขึ้น}ขึ้น ถ้าตัวมิได้เป็นเจ้าพนักงาน เห็นแล้วมิได้บอกกล่าวต่อ
เจ้าพนักงานให้ไป^{ขึ้น}ซ่อมแซมฤๅ^{ขึ้น}ขึ้นใหม่ก็^{ขึ้น}ให้ลงพระราชอาญา
โดย ๓๐ ขวบ แล้วให้รีบจัดการโดยเร็ว อย่าให้เนิ่นช้าไปเลย ฯ

๑ มาตรา ๔๒ ส่วนท่านผู้เป็นอธิบดี คือองครักษ์วงษกฎโกฐา
วิฆเนศวรมหาเนวคัสสสถาน เข้ามาแล้วจงมีใจสรวิตพิทักษ์รักษาพระ
สนมกรมการ บรรดาอยู่ในพระราชวัง เปรียบเหมือนคฤหบดีมหาศาล
พยายาม^{ขึ้น}ตรวรรักษาทรัพย์สมบัติของตนเองนั้น สงวนถนอม^{ขึ้น}ถนอม^{ขึ้น}ถนอม^{ขึ้น}
รักษาย^{ขึ้น}องกัน^{ขึ้น}โดยอันตรา^{ขึ้น}แล้วรวบรวม^{ขึ้น}เก็บไว้ ที่หักพั้งซ่อมแซม^{ขึ้น}
ให้กรมพระราชวังตั้งใจคึกคักตัญญูต่อเจ้าชีวิต^{ขึ้น}เห็น^{ขึ้น}เกล้าเห็น^{ขึ้น}อกระหม่อม
จัดการ^{ขึ้น}เก็บ^{ขึ้น}ภาษี^{ขึ้น}ด้วย^{ขึ้น}อากร^{ขึ้น}เอาตาม^{ขึ้น}แบบฉบับ^{ขึ้น}โบราณ ให้มี^{ขึ้น}มาใส่^{ขึ้น}ใน^{ขึ้น}พระ
คลังไว้ แล้วให้^{ขึ้น}บัต^{ขึ้น}ประ^{ขึ้น}ตร^{ขึ้น}รักษาย^{ขึ้น}องกัน^{ขึ้น}โดยอันตรา^{ขึ้น}ทั้ง^{ขึ้น}ปวง^{ขึ้น}อัน^{ขึ้น}จะ^{ขึ้น}ยัง^{ขึ้น}เกิด^{ขึ้น}
ขึ้น ก็ให้^{ขึ้น}ระ^{ขึ้น}บ^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}ย^{ขึ้น}เสีย^{ขึ้น}อย่า^{ขึ้น}ให้^{ขึ้น}ยัง^{ขึ้น}เกิด^{ขึ้น}ขึ้น^{ขึ้น}ได้ จึงได้^{ขึ้น}เป็น^{ขึ้น}ผล^{ขึ้น}ประ^{ขึ้น}โยชน์^{ขึ้น}ใน
ทาง^{ขึ้น}ราชการ^{ขึ้น}สืบ^{ขึ้น}ไป จง^{ขึ้น}ซื่อ^{ขึ้น}สัตย์^{ขึ้น}พิทักษ์^{ขึ้น}รักษานิเวศ^{ขึ้น}น^{ขึ้น}วัง นาง^{ขึ้น}นาฏ^{ขึ้น}เป็น
ยา^{ขึ้น}ท^{ขึ้น}ย^{ขึ้น}วิ^{ขึ้น}จาร^{ขึ้น}ิกา^{ขึ้น}สน^{ขึ้น}อง^{ขึ้น}ต่าง^{ขึ้น}พระ^{ขึ้น}เน^{ขึ้น}ตร^{ขึ้น}พระ^{ขึ้น}กร^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}ณ ให้^{ขึ้น}อ^{ขึ้น}ส^{ขึ้น}่า^{ขึ้น}ห^{ขึ้น}ั^{ขึ้น}ท^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}ว^{ขึ้น}จ^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}า เ^{ขึ้น}ิน^{ขึ้น}ให้^{ขึ้น}
ร^{ขึ้น}อบ^{ขึ้น}น^{ขึ้น}อก^{ขึ้น}ใน^{ขึ้น}พระ^{ขึ้น}ราช^{ขึ้น}วัง^{ขึ้น}ทั้ง^{ขึ้น}กล^{ขึ้น}าง^{ขึ้น}วัน^{ขึ้น}กล^{ขึ้น}าง^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}ัน ม^{ขึ้น}อง^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}ด^{ขึ้น}ั^{ขึ้น}ต^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}ู^{ขึ้น}ทั้ง^{ขึ้น}แป^{ขึ้น}ด^{ขึ้น}ท^{ขึ้น}ิด แล้ว
ให้^{ขึ้น}ยัง^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}ับ^{ขึ้น}เจ้า^{ขึ้น}พ^{ขึ้น}น^{ขึ้น}ก^{ขึ้น}ง^{ขึ้น}าน^{ขึ้น}กร^{ขึ้น}ม^{ขึ้น}พระ^{ขึ้น}นคร^{ขึ้น}บาล เจ้า^{ขึ้น}พ^{ขึ้น}น^{ขึ้น}ก^{ขึ้น}ง^{ขึ้น}าน^{ขึ้น}กร^{ขึ้น}ม^{ขึ้น}กระ^{ขึ้น}ลา^{ขึ้น}โ^{ขึ้น}ม
เจ้า^{ขึ้น}พ^{ขึ้น}น^{ขึ้น}ก^{ขึ้น}ง^{ขึ้น}าน^{ขึ้น}กร^{ขึ้น}ม^{ขึ้น}จักร^{ขึ้น}ี ให้^{ขึ้น}มี^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}อง^{ขึ้น}ม^{ขึ้น}ือ^{ขึ้น}ต่าง^{ขึ้น} ๆ ข^{ขึ้น}อ^{ขึ้น}เห^{ขึ้น}ล^{ขึ้น}็ก ข^{ขึ้น}ว^{ขึ้น}าน ม^{ขึ้น}ือ^{ขึ้น}ท^{ขึ้น} พ^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}้า
ค^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}อง^{ขึ้น}ต^{ขึ้น}ก^{ขึ้น}น^{ขึ้น}้า^{ขึ้น}ส^{ขึ้น}าค^{ขึ้น}น^{ขึ้น}้าแล^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}อง^{ขึ้น}บ^{ขึ้น}ก^{ขึ้น}ว^{ขึ้น}า^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}เ^{ขึ้น}็ด^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}ด^{ขึ้น} แล^{ขึ้น}ให้^{ขึ้น}มี^{ขึ้น}น^{ขึ้น}้ำ^{ขึ้น}ข^{ขึ้น}ัง^{ขึ้น}ไว้^{ขึ้น}ใน^{ขึ้น}ที่^{ขึ้น}ต่าง^{ขึ้น} ๆ
ท^{ขึ้น}ัว^{ขึ้น}ไป^{ขึ้น}ข้าง^{ขึ้น}ใน^{ขึ้น}พระ^{ขึ้น}ราช^{ขึ้น}วัง เพ^{ขึ้น}อ^{ขึ้น}ย^{ขึ้น}อ^{ขึ้น}ง^{ขึ้น}กัน^{ขึ้น}อ^{ขึ้น}ค^{ขึ้น}ิ^{ขึ้น}ไ^{ขึ้น}โดย^{ขึ้น}จะ^{ขึ้น}ยัง^{ขึ้น}เกิด^{ขึ้น}ขึ้น^{ขึ้น} ฤๅ^{ขึ้น}ร^{ขึ้น}ัก^{ขึ้น}ษา

ความสอาด ถ้ากรมพระราชวังทำเพิกเฉยมิได้เอาใจใส่ตรวจตราดูแล
 การงานตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องโทษตมิตพระอาญา ให้โบย
 ๕๐ ขวับ ฯ

๑ มาตรา ๔๓ ถ้าเกิดไฟไหม้ในพระราชวัง ให้กรมวังยัก
 ประชุมพระราชวัง รักษาพระราชทรัพย์มิให้ขึ้นออกไปนอก ให้ระมัด
 ระวังตรวจตราคัศัตร์ร้ายแปลกปลอมปล้นเอาไป ให้ยังคัมภีร์
 จัตุรคเสนำให้ผูกเครื่องช่างม้าพระที่นั่งไว้ แลให้ยังคัมภีร์สังฆการให้
 มีเครื่องสาตราอาวุธครบมือ แล้ววาทกันล้อมให้รอบพระราชวัง ตรวจ
 ตราของคัศัตร์ทั้ง ๘ ทิศ ให้กรมพระราชวังกรมตำรวจกรมมหาดเล็ก
 เข้าช่วยกันตัยไฟ ถ้าเจ้าพนักงานกระทรวงใดกรมใด ๆ มิได้ไประวัง
 ประจําการ ต้องโทษโบยถูกกักขัง ฯ

๑ มาตรา ๔๔ ถ้ากำลังเพลิงไหม้กลางคืนกลางวัน แล้วผู้ใด
 แปลกปลอมเข้าไปตี่ชิงวิ่งราวลักปล้นเอาพระราชทรัพย์ฤทธทรัพย์ในพระ
 ราชวังก็ตี พิจารณาเป็นสัจย์ ให้ลงพระอาญามันเสมอกับโจรปล้น
 ให้ริบราชบาทแล้วประหารชีวิตมันเสียด้วย ฯ

๑ มาตรา ๔๕ ถ้านักแม่นางเจ้าจิตรเจ้าจอม ฤาพระสนมกรม
 การในพระราชวังช่วยไข้ ให้กรมวังเร่งรักษาหมอแพทย์เข้าไปตรวจ
 รักษาโรคนั้นโดยเร็วอย่าช้า ถ้าโรคนั้นมีอาการหนัก ให้กรมวังนำ
 ความขึ้นกราบบังคมทูลให้ทรงทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ถ้าเพิก
 เฉยเลียมมิได้หาหมอแพทย์ไปตรวจรักษาโรค มีอาการหนัก มิได้นำ
 ความขึ้นกราบบังคมทูลก็ตี ให้ลงพระอาญาโบย ๓๐ ขวับแล้ว
 เอาตัวขังไว้กว่าโรคนั้นทุเลาจึงปล่อยตัวไป ฯ

๑ มาตรา ๔๖ ถ้าพระองค์เสด็จทรงประสมพระโรคให้กรมพระราชวังบอกข่าวถึงเรือนหลวงให้ทราบในทันใดนั้น เรือนหลวงจะได้จัดการบอกเล่าแก่ข้าราชการผู้ใหญ่ทุกตำแหน่งให้เข้ามาประจำการรักษาพระโรค ถ้ากรมวังมิได้บอกข่าวไปถึงเรือนหลวง ให้ส่งพระราชอาญาไป ๑๕ ขวับ ถ้าเรือนหลวงรู้แล้วมิได้บอกแจ้งต่อท่านข้าราชการที่มีบันดาศักดิ์สูงขึ้นไปให้รู้ทั่วถึงกัน ท่านให้ส่งพระราชอาญาชิงไว้ ๑ เดือน แล้วให้เสียค่าเกาะ ๑ ศักดินา เปนเงิน ๑ บาทตามบันดาศักดิ์สูงต่ำ ส่วนข้าหลวงท้าวนางทั้งปวง รู้แล้วว่าพระองค์เสด็จทรงประสมพระโรค ฤ็มีการประสูตพระลูก ฤ็เจริญพระเกษาไฟ เพิกเฉยเสียมิได้เข้าไปตรวจตราหน้าที่ตามตำแหน่งพนักงาน ฤ็การอยู่งานเฝ้ารักษาพระโรคนั้น ต้องระวางโทษให้เอาตัวชิงไว้มีกำหนด ๓ เดือน แล้วให้เสียค่าเกาะตัวอีก ๑ ศักดินาเปนเงิน ๑ บาทตามบันดาศักดิ์ โดยบทพระอัยการ ๗

๑ มาตรา ๔๗ ถ้ากรมพระราชวังในเฑนตรวจตราเวลากลางคืนกลางวันก็ดี ฤ็เข้าออกไปทำราชการในพระราชวังก็ดี ให้เฑนตรวจตัวกันไม่ต่ำกว่า ๒ คน ถ้าเฑนแต่คนเดียว ต้องระวางโทษให้ส่งพระราชอาญาไป ๑๕ ขวับสั่งสอน ถ้าเฑนคนเดียวถึง ๒ ครั้งก็ดี เวลากลางคืนก็ดี ต้องระวางโทษให้ส่งพระราชอาญาไป ๓๐ ขวับ ถ้าเฑนคนเดียวถึง ๓ ครั้งให้ส่งพระราชอาญา ๕๐ ขวับ ถ้าเฑนคนเดียวถึง ๔ ครั้ง ท่านว่ามันไม่เข็ดหลาบ ให้ส่งพระราชอาญาไปแล้วให้เขาไปชิงไว้อีก ๓ เดือน มิให้คนอื่นเขาเบี่ยงอย่างต่อไป ๗

๑ มาตรา ๔๘ ถ้ามีการประสูติพระลูก ฤ็ทำตำหนักขึ้นประ
ทึบแรมบนตำหนักประสูติ ฤ็การอยู่งานเฝ้าไฟฟั่นถ่านกั็ ฤ็การ
เจริญพระเกษาไฟกั็ ถ้ามีการอย่างอื่นเป็นการเล็ถ่น้อยในพระราชวัง
เป็นการบูชาพระเคราะห์ส่วคมนต์บูชาเทวดากั็ ฤ็การเส้นแก๊บนยาน
กั็ การคั็ถ่มส่งขวัญเข้าหมอแพทยกั็ ฤ็มีการนักขัตฤกษ์เส็คั็จถง
สงวน้ำในเวลาตรุษสงกรานต์กั็ ฤ็มีสรรพการอย่างใด ๆ กั็ ถ้
เจ้ากระทรวงกรมวังบังคั็ยแล้วทำเพิกเฉยเสีย มิได้บังคั็ยัญชาการ
ต่อไปตามเจ้าพนักงานสั่ง ท่านว่ากรมฤ็กระทรวงต่าง ๆ นั้น ต้อง
รวางโทษให้ลั็งพระราชอาญาด้วยลวดหนั็ ๕๐ ขวับ ถ้ทรงพระ
กรุณาไปรทมิให้ลั็งพระราชอาญาโดย ให้ปรั็ยเป็นลเม็ิตพระราช
บัญญัติ แล้วเอาตัวขังไว้มีกำหนด ๓ เดือนจึงปล่อยตัวไป ฯ

๑ มาตรา ๔๙ ถ้คนใด ๆ ก่อการวิวาทกันในพระราชวังใน ถ้
มีนวิวาทเสมอแต่เป็นปากเถียงกัน ให้ลั็งพระราชอาญาโดยมีนด้วย
หวายคนละ ๕๐ ขวับ แล้วเอาตัวมีนขังไว้มีกำหนด ๓ วัน ถ้วิวาท
ถึงค้ำกันให้ลั็งพระราชอาญาโดยคนละ ๑๐๐ ขวับ แล้วเอาตัวมีนขัง
ไว้มีกำหนด ๖ วัน ถ้วิวาทถึงตบตีกัน ให้ลั็งพระราชอาญาโดย
แล้วให้ปอกเอาเล็บมือออกเสียทั้ง ๕ นิ้ว ถ้วิวาทกันถึงจับเอาเครื่อง
ศาสตราอาวุธตีรันทันแทงฤ็ยิงกัน ให้ลั็งพระราชอาญาปอกเอาเล็บ
นิ้วมือเสียทั้งสองข้างแล้วเอาตัวมีนขังไว้อีก ๑๕ วัน แล้วให้ทำโทษ
มีนผู้ก่อเหตุใน ให้ลั็งพระราชอาญามีนในรวางโทษ ๔ สถาน ๆ ๑
ให้ปรั็ยตรี็คณ สถาน ๑ ให้ปรั็ยทวี็คณ สถาน ๑ ให้ปรั็ยลา ๑ อีก
สถาน ๑ ให้ภาคทั็นทั็ไว้ครั้งหนั็

ตามทูลคำขอร้องของไทยมานั้นเฉพาะแต่มีศักดิ์กษัตริย์ ๕๐๐๐ ลงมา ถ้ามี
 ศักดิ์กษัตริย์ ๖๐๐๐ ขึ้นไป ถึง ๓๐๐๐๐ ให้ส่งพระราชอาญาผู้คนที่ก่อเหตุ
 ใน ๘ สถาน ๆ ๑ ให้ส่งพระราชอาญาทวนมันด้วยสวกหนึ่ง ๒๕ ขวบ
 สถาน ๑ ให้เอาตัวขังไว้ ๑ เดือน สถาน ๑ ให้ถอดแล้วเอาตัวออกจาก
 ราชการ อีกสถาน ๑ ให้ปรับศรัทธา สถาน ๑ ให้ปรับศรัทธา ๑
 ทศกัณฐ์ ๑ สถาน ๑ ให้ปรับศรัทธา ๑ ให้ปรับศรัทธา ๑ แล้วจึงชำระเนื้อความ
 นั้นให้เห็นเท็จเห็นจริงต่อไป

ถ้าวิวาทกันจนถึงให้ตัดสินของอัลพระบาทเสด็จตกพระราชหฤทัย
 ให้ส่งพระราชอาญาประหารชีวิตมันเสีย ฯ

๑ มาตรา ๕๐ ถ้าเกิดรบพุ่งด้วยศัตรูใครผู้ร้ายปล้นก็ โค
 กระบือช้างม้าแตกต้นก็ ๑ ๑ เห็นเหตุไทยอันตรายอันจะถึงเจ้าชีวิต
 เห็นเอกราชเห็นอกระหม่อม ถ้าเสด็จยังทรงพระบรมมหาราชวัง ก็ให้ปลุก
 พระบรมมหาราชวัง เพื่อบังคับเสด็จแต่งพระองค์ทรงเครื่องของกันศัตรูแลไทย
 อันตรายทั้งปวงนั้น เสด็จขึ้นต่อเกิดไทยอันตรายมาถึงพระองค์แล้ว
 มิได้ปลุกพระบรมมหาราชวังเร็วพลันก็ ๑ ๑ ไทยอันตรายยังอยู่ห่างไกล
 ยังมีทันที่จะถึง แลมันตกนอกใจมิได้พิจารณา ไปปลุกพระบรมมหาราชวัง
 ขึ้นก็ ๑ ท่านว่ามันต้องระวางโทษใน ๔ สถาน ๆ ๑ ให้ส่งพระราชอาญา
 ประหารชีวิตเสีย อีกสถาน ๑ ให้ส่งพระราชอาญาโบย ๕๐ ขวบ อีก
 สถาน ๑ ให้ส่งพระราชอาญา ๒๕ ขวบ อีกสถาน ๑ ให้ปรับศรัทธา ๑
 ทศกัณฐ์ ๑ สถาน ๑ ให้ส่งโทษสถานใดก็ให้ส่งโทษสถานนั้น ฯ

๑ มาตรา ๕๑ ถ้าเสด็จทรงพระพิโรธกริ้วคนใด ๆ ก็คือ แล้วทรงเรียกเอาพระแสงจะยิงแทงฟัน ประหารด้วยพระหัตถ์พระองค์เอง ห้ามมิให้คนหนึ่งคนใดเชิญพระแสงไปถวาย ให้นั่งเฝ้านั่งอยู่ ถ้าพระองค์ทรงจับกระซวกหยิบเอาด้วยพระหัตถ์ของพระองค์เอง ตามข้อพระราชหฤไทย ถ้าผู้ใดเชิญพระแสงไปกราบทูลถวายในเวลานั้น ท่านให้ลงพระราชอาญาโดย ๒๕ ขวบ มิให้ชำระการเอาเยี่ยงอย่างต่อไป ฯ

๑ มาตรา ๕๒ ถ้าผู้ใดวิวาทตบตีชกต่อยแทงฟันยิงกัน ถึงเลือดหยดยางออกในพระราชวังก็ดี ถ้าหญิงฆ่าผู้ใดทั้งลูกฤๅคลอดลูกในพระราชวังก็ดี ท่านว่าอย่าทวงจัญไรในพระราชวัง ถ้าเป็นข้าของใคร ให้เจ้าของทรัพย์สินที่ปกครองหญิงนั้น มาทำพิธีการตั้งโรงพิธีสมโภชตามประเพณีพระราชวังทั้ง ๔ ทิศ ให้มีบายศรี ๔ คู่ บัตร ๕ ชั้น ๔ เงามปากประตู ๑ ไก่ ๑ คู่ ให้วางท้ายสายสิญจน์ให้รอบพระราชวัง แล้วนิมนต์พระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์ ๑ องค์ในประตู ๑ ให้ครบประตูทั้งสี่ทิศ แล้วพระสงฆ์สวดพระพุทธรูปมนต์สมโภชพระราชวัง ๓ วัน แล้วให้เชิญชีพรามณ์มาทำพิธีการตามไสยศาสตร์ ระวังเสด็จอย่าทวงจัญไร ให้มีระบำรำประ โคมศุริยางคนตรีให้ครบประตูทั้ง ๔ เสร็จแล้ว ให้เขาไก่ไปปล่อยเสียข้างนอกพระนิเวศน์ราชวัง ให้ไก่่นั้นมันนำเอาอุบาทว์จัญไรออกไป ฯ

๑ มาตรา ๕๓ ถ้าหญิงใดเป็นข้าใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงโปรดพระราชทานให้เป็นบำเหน็จรางวัลให้แก่ข้าราชการคนใด เป็น

ภรรยาสามีกัน ถ้ามีโทษผิดประการใด ให้ทำแต่พอสมควรให้มัน
เช็ดหลาย ถ้าตบขึ้นถึงสาหัสมีบาดเจ็บพิการเสียรูปเสียโฉม ฤๅตาย
ก็ดี ท่านว่ามันต้องระวางโทษ ๓ สถาน ๆ ๑ ให้ลงพระราชอาญาโบย
ด้วยลวดหนัก ๕๐ ขวบ อีกสถาน ๑ ให้ปรับเงินลเมียดพระราชบัญญัติ
อีกสถาน ๑ ให้พรากจากกันเสีย มิให้มันเป็นสามีภรรยาต่อไป ฯ

๑ มาตรา ๕๔ ถ้าสมเด็จพระราชบุตรี ฤๅพระภคินีฯ พระราช
นัดดา พระญาติวงษานุวงษ์ ฤๅพระสนมกรมการใด ๆ ถ้าทรง
โปรดพระราชทานให้ สมเด็จพระราชบุตรทรงองค์ใด ฤๅข้าราชการ
ใด ๆ ตามชั้นลำดับมานี้ ถ้าหญิงนั้นมีความผิดกระทำผิดอาญา
ประการใด จะทำโทษประการใด ๆ มิได้เช็ดหลาย ชายสามีจะไม่
พอใจเลี้ยงไว้เป็นภรรยา ให้้นำตัวหญิงนั้นไปส่งต่อกรมพระราชวัง
ให้กรมพระราชวังนำหญิงนั้นขึ้นกราบบังคมทูลถวายคืน ถ้ามิได้นำ
หญิงนั้นไปส่งกรมพระราชวัง แล้วเอาหญิงนั้นไปซื้อขายให้แก่คนอื่น
เสียก็ดี ฤๅขับไล่หญิงนั้นให้ไปเสียก็ดี พิจารณาเป็นลัทธิ ให้ลง
พระราชอาญาปรับชายนั้นเป็นลเมียดพระราชบัญญัติ แล้วให้เอาหญิงนั้น
มากราบทูลถวายให้ทรงไต่ ถ้าซื้อขายให้คนต่างประเทศ ท่านว่า
มันต้องในระวางโทษลเมียดลักพาเอาหญิงในพระราชวังไป โดยข
พระอัยการ ฯ

๑ มาตรา ๕๕ ถ้าคนใด ๆ เข้ารับราชการในกรมวัง ห้ามมิให้
แต่งตัวเหมือนชายหนุ่มนักเลงเจ้าชู้ เอาดอกไม้ฤๅยหรีดทัดหู ฤๅ
เข้าขลุ่ยนั่งผิวปากร้องเพลง ซักสี่ซอ ตักพิณ ฤๅมีเครื่องสายบันญา

คัพทล้าเนียงเสียงคนตรีต่าง ๆ เป็นเครื่องยั่วยวนใจทั้งปวง ถ้าผู้ใด
 ชักขึ้นมีไ้^๑เชื่อฟังตามพระราชบัญญัติ เขา^๒หรือฤๅกอกไม้^๓ทัก^๔หุ^๕ นุ่งผ้า
 แต่งตัวมีสีต่าง ๆ เข้าไปในพระราชวัง ให้^๖ลงพระราชอาญา^๗เจียน^๘ใบหู
 มัน^๙เสีย อย่าให้มันเอาคอกไม้^{๑๐}ฤๅยา^{๑๑}หรือ^{๑๒}ทัก^{๑๓}หุ^{๑๔}ต่อไป ถ้า^{๑๕}ฉวย^{๑๖}ปาก^{๑๗}ฤๅ
 ร้องเพลง ให้^{๑๘}ลงพระราชอาญา^{๑๙}เจียน^{๒๐}ฉีก^{๒๑}ปาก^{๒๒}มัน^{๒๓}ออก^{๒๔}เสีย อย่าให้มัน
 ฉวย^{๒๕}ปาก^{๒๖}ร้องเพลง^{๒๗}ต่อไป ถ้ามัน^{๒๘}ชัก^{๒๙}ลี้^{๓๐}ซอก^{๓๑}ก็^{๓๒}พิณ^{๓๓}ฤๅ^{๓๔}เล่น^{๓๕}เครื่อง^{๓๖}สาย^{๓๗}สรรพ
 คนตรีต่าง ๆ นั้น ท่านให้^{๓๘}ลงพระราชอาญา^{๓๙}ตัด^{๔๐}มัน^{๔๑}มอม^{๔๒}มัน^{๔๓}เสีย^{๔๔}ทั้ง ๓๐ นิ้ว
 อย่าให้มัน^{๔๕}คิด^{๔๖}ฤๅ^{๔๗}ทำ^{๔๘}ไ้^{๔๙}ต่อไป ถ้า^{๕๐}ทรง^{๕๑}พระ^{๕๒}เมตตา^{๕๓}ไป^{๕๔}ร^{๕๕}ก ให้^{๕๖}ไ้^{๕๗}ไ้^{๕๘}โทษ
 ไ้^{๕๙}โดย^{๖๐}พระราช^{๖๑}กฤษฎี^{๖๒}กา^{๖๓}ตั้ง^{๖๔}ไว้ ๓

๑ มาตรา ๕๖ ถ้าผู้ใดเข้าไปรับราชการในพระราชวัง บังอาจ
 กระทำล่วงละเมิดพระราชบัญญัติ มัน^๑ไป^๒ขอ^๓ห^๔มา^๕ก^๖ฤๅ^๗พระ^๘สนม^๙
 กรมการ เพื่อย^{๑๐}ง^{๑๑}กัน^{๑๒}ความ^{๑๓}ผิด^{๑๔}ทั้ง^{๑๕}ปวง โดย^{๑๖}กล^{๑๗}ล^{๑๘}อ^{๑๙}ย^{๒๐}า^{๒๑}ย^{๒๒}แ^{๒๓}บ^{๒๔}ย^{๒๕}ค^{๒๖}า^{๒๗}ย^{๒๘}ใน^{๒๙}เชิง
 เสน^{๓๐}หา^{๓๑}ก็^{๓๒}กั ฤๅ^{๓๓}พระ^{๓๔}สนม^{๓๕}กรมการ^{๓๖}ขอ^{๓๗}สรรพ^{๓๘}สิ่ง^{๓๙}ของ^{๔๐}ต่าง ๆ เป็น^{๔๑}ของ^{๔๒}จะ
 หา^{๔๓}ให้^{๔๔}โดย^{๔๕}ความ^{๔๖}เสน^{๔๗}หา^{๔๘}ร^{๔๙}ัก^{๕๐}ไ้^{๕๑}ร^{๕๒}กั^{๕๓}ก็^{๕๔}กั พิจารณา^{๕๕}เป็น^{๕๖}ส^{๕๗}ต^{๕๘}ย^{๕๙}เห็น^{๖๐}ว่า^{๖๑}คน^{๖๒}ทั้ง^{๖๓}สอง
 มี^{๖๔}ใจ^{๖๕}ป^{๖๖}ติ^{๖๗}พิ^{๖๘}ท^{๖๙}ร^{๗๐}ัก^{๗๑}ไ้^{๗๒}ร^{๗๓}ัก^{๗๔}ไ้^{๗๕}ร^{๗๖}ัก^{๗๗}ไ้^{๗๘}ร^{๗๙}ัก^{๘๐}ไ้^{๘๑}ร^{๘๒}ัก^{๘๓}ไ้^{๘๔}ร^{๘๕}ัก^{๘๖}ไ้^{๘๗}ร^{๘๘}ัก^{๘๙}ไ้^{๙๐}ร^{๙๑}ัก^{๙๒}ไ้^{๙๓}ร^{๙๔}ัก^{๙๕}ไ้^{๙๖}ร^{๙๗}ัก^{๙๘}ไ้^{๙๙}ร^{๑๐๐}ัก^{๑๐๑}ไ้^{๑๐๒}ร^{๑๐๓}ัก^{๑๐๔}ไ้^{๑๐๕}ร^{๑๐๖}ัก^{๑๐๗}ไ้^{๑๐๘}ร^{๑๐๙}ัก^{๑๑๐}ไ้^{๑๑๑}ร^{๑๑๒}ัก^{๑๑๓}ไ้^{๑๑๔}ร^{๑๑๕}ัก^{๑๑๖}ไ้^{๑๑๗}ร^{๑๑๘}ัก^{๑๑๙}ไ้^{๑๒๐}ร^{๑๒๑}ัก^{๑๒๒}ไ้^{๑๒๓}ร^{๑๒๔}ัก^{๑๒๕}ไ้^{๑๒๖}ร^{๑๒๗}ัก^{๑๒๘}ไ้^{๑๒๙}ร^{๑๓๐}ัก^{๑๓๑}ไ้^{๑๓๒}ร^{๑๓๓}ัก^{๑๓๔}ไ้^{๑๓๕}ร^{๑๓๖}ัก^{๑๓๗}ไ้^{๑๓๘}ร^{๑๓๙}ัก^{๑๔๐}ไ้^{๑๔๑}ร^{๑๔๒}ัก^{๑๔๓}ไ้^{๑๔๔}ร^{๑๔๕}ัก^{๑๔๖}ไ้^{๑๔๗}ร^{๑๔๘}ัก^{๑๔๙}ไ้^{๑๕๐}ร^{๑๕๑}ัก^{๑๕๒}ไ้^{๑๕๓}ร^{๑๕๔}ัก^{๑๕๕}ไ้^{๑๕๖}ร^{๑๕๗}ัก^{๑๕๘}ไ้^{๑๕๙}ร^{๑๖๐}ัก^{๑๖๑}ไ้^{๑๖๒}ร^{๑๖๓}ัก^{๑๖๔}ไ้^{๑๖๕}ร^{๑๖๖}ัก^{๑๖๗}ไ้^{๑๖๘}ร^{๑๖๙}ัก^{๑๗๐}ไ้^{๑๗๑}ร^{๑๗๒}ัก^{๑๗๓}ไ้^{๑๗๔}ร^{๑๗๕}ัก^{๑๗๖}ไ้^{๑๗๗}ร^{๑๗๘}ัก^{๑๗๙}ไ้^{๑๘๐}ร^{๑๘๑}ัก^{๑๘๒}ไ้^{๑๘๓}ร^{๑๘๔}ัก^{๑๘๕}ไ้^{๑๘๖}ร^{๑๘๗}ัก^{๑๘๘}ไ้^{๑๘๙}ร^{๑๙๐}ัก^{๑๙๑}ไ้^{๑๙๒}ร^{๑๙๓}ัก^{๑๙๔}ไ้^{๑๙๕}ร^{๑๙๖}ัก^{๑๙๗}ไ้^{๑๙๘}ร^{๑๙๙}ัก^{๒๐๐}ไ้^{๒๐๑}ร^{๒๐๒}ัก^{๒๐๓}ไ้^{๒๐๔}ร^{๒๐๕}ัก^{๒๐๖}ไ้^{๒๐๗}ร^{๒๐๘}ัก^{๒๐๙}ไ้^{๒๑๐}ร^{๒๑๑}ัก^{๒๑๒}ไ้^{๒๑๓}ร^{๒๑๔}ัก^{๒๑๕}ไ้^{๒๑๖}ร^{๒๑๗}ัก^{๒๑๘}ไ้^{๒๑๙}ร^{๒๒๐}ัก^{๒๒๑}ไ้^{๒๒๒}ร^{๒๒๓}ัก^{๒๒๔}ไ้^{๒๒๕}ร^{๒๒๖}ัก^{๒๒๗}ไ้^{๒๒๘}ร^{๒๒๙}ัก^{๒๓๐}ไ้^{๒๓๑}ร^{๒๓๒}ัก^{๒๓๓}ไ้^{๒๓๔}ร^{๒๓๕}ัก^{๒๓๖}ไ้^{๒๓๗}ร^{๒๓๘}ัก^{๒๓๙}ไ้^{๒๔๐}ร^{๒๔๑}ัก^{๒๔๒}ไ้^{๒๔๓}ร^{๒๔๔}ัก^{๒๔๕}ไ้^{๒๔๖}ร^{๒๔๗}ัก^{๒๔๘}ไ้^{๒๔๙}ร^{๒๕๐}ัก^{๒๕๑}ไ้^{๒๕๒}ร^{๒๕๓}ัก^{๒๕๔}ไ้^{๒๕๕}ร^{๒๕๖}ัก^{๒๕๗}ไ้^{๒๕๘}ร^{๒๕๙}ัก^{๒๖๐}ไ้^{๒๖๑}ร^{๒๖๒}ัก^{๒๖๓}ไ้^{๒๖๔}ร^{๒๖๕}ัก^{๒๖๖}ไ้^{๒๖๗}ร^{๒๖๘}ัก^{๒๖๙}ไ้^{๒๗๐}ร^{๒๗๑}ัก^{๒๗๒}ไ้^{๒๗๓}ร^{๒๗๔}ัก^{๒๗๕}ไ้^{๒๗๖}ร^{๒๗๗}ัก^{๒๗๘}ไ้^{๒๗๙}ร^{๒๘๐}ัก^{๒๘๑}ไ้^{๒๘๒}ร^{๒๘๓}ัก^{๒๘๔}ไ้^{๒๘๕}ร^{๒๘๖}ัก^{๒๘๗}ไ้^{๒๘๘}ร^{๒๘๙}ัก^{๒๙๐}ไ้^{๒๙๑}ร^{๒๙๒}ัก^{๒๙๓}ไ้^{๒๙๔}ร^{๒๙๕}ัก^{๒๙๖}ไ้^{๒๙๗}ร^{๒๙๘}ัก^{๒๙๙}ไ้^{๓๐๐}ร^{๓๐๑}ัก^{๓๐๒}ไ้^{๓๐๓}ร^{๓๐๔}ัก^{๓๐๕}ไ้^{๓๐๖}ร^{๓๐๗}ัก^{๓๐๘}ไ้^{๓๐๙}ร^{๓๑๐}ัก^{๓๑๑}ไ้^{๓๑๒}ร^{๓๑๓}ัก^{๓๑๔}ไ้^{๓๑๕}ร^{๓๑๖}ัก^{๓๑๗}ไ้^{๓๑๘}ร^{๓๑๙}ัก^{๓๒๐}ไ้^{๓๒๑}ร^{๓๒๒}ัก^{๓๒๓}ไ้^{๓๒๔}ร^{๓๒๕}ัก^{๓๒๖}ไ้^{๓๒๗}ร^{๓๒๘}ัก^{๓๒๙}ไ้^{๓๓๐}ร^{๓๓๑}ัก^{๓๓๒}ไ้^{๓๓๓}ร^{๓๓๔}ัก^{๓๓๕}ไ้^{๓๓๖}ร^{๓๓๗}ัก^{๓๓๘}ไ้^{๓๓๙}ร^{๓๔๐}ัก^{๓๔๑}ไ้^{๓๔๒}ร^{๓๔๓}ัก^{๓๔๔}ไ้^{๓๔๕}ร^{๓๔๖}ัก^{๓๔๗}ไ้^{๓๔๘}ร^{๓๔๙}ัก^{๓๕๐}ไ้^{๓๕๑}ร^{๓๕๒}ัก^{๓๕๓}ไ้^{๓๕๔}ร^{๓๕๕}ัก^{๓๕๖}ไ้^{๓๕๗}ร^{๓๕๘}ัก^{๓๕๙}ไ้^{๓๖๐}ร^{๓๖๑}ัก^{๓๖๒}ไ้^{๓๖๓}ร^{๓๖๔}ัก^{๓๖๕}ไ้^{๓๖๖}ร^{๓๖๗}ัก^{๓๖๘}ไ้^{๓๖๙}ร^{๓๗๐}ัก^{๓๗๑}ไ้^{๓๗๒}ร^{๓๗๓}ัก^{๓๗๔}ไ้^{๓๗๕}ร^{๓๗๖}ัก^{๓๗๗}ไ้^{๓๗๘}ร^{๓๗๙}ัก^{๓๘๐}ไ้^{๓๘๑}ร^{๓๘๒}ัก^{๓๘๓}ไ้^{๓๘๔}ร^{๓๘๕}ัก^{๓๘๖}ไ้^{๓๘๗}ร^{๓๘๘}ัก^{๓๘๙}ไ้^{๓๙๐}ร^{๓๙๑}ัก^{๓๙๒}ไ้^{๓๙๓}ร^{๓๙๔}ัก^{๓๙๕}ไ้^{๓๙๖}ร^{๓๙๗}ัก^{๓๙๘}ไ้^{๓๙๙}ร^{๔๐๐}ัก^{๔๐๑}ไ้^{๔๐๒}ร^{๔๐๓}ัก^{๔๐๔}ไ้^{๔๐๕}ร^{๔๐๖}ัก^{๔๐๗}ไ้^{๔๐๘}ร^{๔๐๙}ัก^{๔๑๐}ไ้^{๔๑๑}ร^{๔๑๒}ัก^{๔๑๓}ไ้^{๔๑๔}ร^{๔๑๕}ัก^{๔๑๖}ไ้^{๔๑๗}ร^{๔๑๘}ัก^{๔๑๙}ไ้^{๔๒๐}ร^{๔๒๑}ัก^{๔๒๒}ไ้^{๔๒๓}ร^{๔๒๔}ัก^{๔๒๕}ไ้^{๔๒๖}ร^{๔๒๗}ัก^{๔๒๘}ไ้^{๔๒๙}ร^{๔๓๐}ัก^{๔๓๑}ไ้^{๔๓๒}ร^{๔๓๓}ัก^{๔๓๔}ไ้^{๔๓๕}ร^{๔๓๖}ัก^{๔๓๗}ไ้^{๔๓๘}ร^{๔๓๙}ัก^{๔๔๐}ไ้^{๔๔๑}ร^{๔๔๒}ัก^{๔๔๓}ไ้^{๔๔๔}ร^{๔๔๕}ัก^{๔๔๖}ไ้^{๔๔๗}ร^{๔๔๘}ัก^{๔๔๙}ไ้^{๔๕๐}ร^{๔๕๑}ัก^{๔๕๒}ไ้^{๔๕๓}ร^{๔๕๔}ัก^{๔๕๕}ไ้^{๔๕๖}ร^{๔๕๗}ัก^{๔๕๘}ไ้^{๔๕๙}ร^{๔๖๐}ัก^{๔๖๑}ไ้^{๔๖๒}ร^{๔๖๓}ัก^{๔๖๔}ไ้^{๔๖๕}ร^{๔๖๖}ัก^{๔๖๗}ไ้^{๔๖๘}ร^{๔๖๙}ัก^{๔๗๐}ไ้^{๔๗๑}ร^{๔๗๒}ัก^{๔๗๓}ไ้^{๔๗๔}ร^{๔๗๕}ัก^{๔๗๖}ไ้^{๔๗๗}ร^{๔๗๘}ัก^{๔๗๙}ไ้^{๔๘๐}ร^{๔๘๑}ัก^{๔๘๒}ไ้^{๔๘๓}ร^{๔๘๔}ัก^{๔๘๕}ไ้^{๔๘๖}ร^{๔๘๗}ัก^{๔๘๘}ไ้^{๔๘๙}ร^{๔๙๐}ัก^{๔๙๑}ไ้^{๔๙๒}ร^{๔๙๓}ัก^{๔๙๔}ไ้^{๔๙๕}ร^{๔๙๖}ัก^{๔๙๗}ไ้^{๔๙๘}ร^{๔๙๙}ัก^{๕๐๐}ไ้^{๕๐๑}ร^{๕๐๒}ัก^{๕๐๓}ไ้^{๕๐๔}ร^{๕๐๕}ัก^{๕๐๖}ไ้^{๕๐๗}ร^{๕๐๘}ัก^{๕๐๙}ไ้^{๕๑๐}ร^{๕๑๑}ัก^{๕๑๒}ไ้^{๕๑๓}ร^{๕๑๔}ัก^{๕๑๕}ไ้^{๕๑๖}ร^{๕๑๗}ัก^{๕๑๘}ไ้^{๕๑๙}ร^{๕๒๐}ัก^{๕๒๑}ไ้^{๕๒๒}ร^{๕๒๓}ัก^{๕๒๔}ไ้^{๕๒๕}ร^{๕๒๖}ัก^{๕๒๗}ไ้^{๕๒๘}ร^{๕๒๙}ัก^{๕๓๐}ไ้^{๕๓๑}ร^{๕๓๒}ัก^{๕๓๓}ไ้^{๕๓๔}ร^{๕๓๕}ัก^{๕๓๖}ไ้^{๕๓๗}ร^{๕๓๘}ัก^{๕๓๙}ไ้^{๕๔๐}ร^{๕๔๑}ัก^{๕๔๒}ไ้^{๕๔๓}ร^{๕๔๔}ัก^{๕๔๕}ไ้^{๕๔๖}ร^{๕๔๗}ัก^{๕๔๘}ไ้^{๕๔๙}ร^{๕๕๐}ัก^{๕๕๑}ไ้^{๕๕๒}ร^{๕๕๓}ัก^{๕๕๔}ไ้^{๕๕๕}ร^{๕๕๖}ัก^{๕๕๗}ไ้^{๕๕๘}ร^{๕๕๙}ัก^{๕๖๐}ไ้^{๕๖๑}ร^{๕๖๒}ัก^{๕๖๓}ไ้^{๕๖๔}ร^{๕๖๕}ัก^{๕๖๖}ไ้^{๕๖๗}ร^{๕๖๘}ัก^{๕๖๙}ไ้^{๕๗๐}ร^{๕๗๑}ัก^{๕๗๒}ไ้^{๕๗๓}ร^{๕๗๔}ัก^{๕๗๕}ไ้^{๕๗๖}ร^{๕๗๗}ัก^{๕๗๘}ไ้^{๕๗๙}ร^{๕๘๐}ัก^{๕๘๑}ไ้^{๕๘๒}ร^{๕๘๓}ัก^{๕๘๔}ไ้^{๕๘๕}ร^{๕๘๖}ัก^{๕๘๗}ไ้^{๕๘๘}ร^{๕๘๙}ัก^{๕๙๐}ไ้^{๕๙๑}ร^{๕๙๒}ัก^{๕๙๓}ไ้^{๕๙๔}ร^{๕๙๕}ัก^{๕๙๖}ไ้^{๕๙๗}ร^{๕๙๘}ัก^{๕๙๙}ไ้^{๖๐๐}ร^{๖๐๑}ัก^{๖๐๒}ไ้^{๖๐๓}ร^{๖๐๔}ัก^{๖๐๕}ไ้^{๖๐๖}ร^{๖๐๗}ัก^{๖๐๘}ไ้^{๖๐๙}ร^{๖๑๐}ัก^{๖๑๑}ไ้^{๖๑๒}ร^{๖๑๓}ัก^{๖๑๔}ไ้^{๖๑๕}ร^{๖๑๖}ัก^{๖๑๗}ไ้^{๖๑๘}ร^{๖๑๙}ัก^{๖๒๐}ไ้^{๖๒๑}ร^{๖๒๒}ัก^{๖๒๓}ไ้^{๖๒๔}ร^{๖๒๕}ัก^{๖๒๖}ไ้^{๖๒๗}ร^{๖๒๘}ัก^{๖๒๙}ไ้^{๖๓๐}ร^{๖๓๑}ัก^{๖๓๒}ไ้^{๖๓๓}ร^{๖๓๔}ัก^{๖๓๕}ไ้^{๖๓๖}ร^{๖๓๗}ัก^{๖๓๘}ไ้^{๖๓๙}ร^{๖๔๐}ัก^{๖๔๑}ไ้^{๖๔๒}ร^{๖๔๓}ัก^{๖๔๔}ไ้^{๖๔๕}ร^{๖๔๖}ัก^{๖๔๗}ไ้^{๖๔๘}ร^{๖๔๙}ัก^{๖๕๐}ไ้^{๖๕๑}ร^{๖๕๒}ัก^{๖๕๓}ไ้^{๖๕๔}ร^{๖๕๕}ัก^{๖๕๖}ไ้^{๖๕๗}ร^{๖๕๘}ัก^{๖๕๙}ไ้^{๖๖๐}ร^{๖๖๑}ัก^{๖๖๒}ไ้^{๖๖๓}ร^{๖๖๔}ัก^{๖๖๕}ไ้^{๖๖๖}ร^{๖๖๗}ัก^{๖๖๘}ไ้^{๖๖๙}ร^{๖๗๐}ัก^{๖๗๑}ไ้^{๖๗๒}ร^{๖๗๓}ัก^{๖๗๔}ไ้^{๖๗๕}ร^{๖๗๖}ัก^{๖๗๗}ไ้^{๖๗๘}ร^{๖๗๙}ัก^{๖๘๐}ไ้^{๖๘๑}ร^{๖๘๒}ัก^{๖๘๓}ไ้^{๖๘๔}ร^{๖๘๕}ัก^{๖๘๖}ไ้^{๖๘๗}ร^{๖๘๘}ัก^{๖๘๙}ไ้^{๖๙๐}ร^{๖๙๑}ัก^{๖๙๒}ไ้^{๖๙๓}ร^{๖๙๔}ัก^{๖๙๕}ไ้^{๖๙๖}ร^{๖๙๗}ัก^{๖๙๘}ไ้^{๖๙๙}ร^{๗๐๐}ัก^{๗๐๑}ไ้^{๗๐๒}ร^{๗๐๓}ัก^{๗๐๔}ไ้^{๗๐๕}ร^{๗๐๖}ัก^{๗๐๗}ไ้^{๗๐๘}ร^{๗๐๙}ัก^{๗๑๐}ไ้^{๗๑๑}ร^{๗๑๒}ัก^{๗๑๓}ไ้^{๗๑๔}ร^{๗๑๕}ัก^{๗๑๖}ไ้^{๗๑๗}ร^{๗๑๘}ัก^{๗๑๙}ไ้^{๗๒๐}ร^{๗๒๑}ัก^{๗๒๒}ไ้^{๗๒๓}ร^{๗๒๔}ัก^{๗๒๕}ไ้^{๗๒๖}ร^{๗๒๗}ัก^{๗๒๘}ไ้^{๗๒๙}ร^{๗๓๐}ัก^{๗๓๑}ไ้^{๗๓๒}ร^{๗๓๓}ัก^{๗๓๔}ไ้^{๗๓๕}ร^{๗๓๖}ัก^{๗๓๗}ไ้^{๗๓๘}ร^{๗๓๙}ัก^{๗๔๐}ไ้^{๗๔๑}ร^{๗๔๒}ัก^{๗๔๓}ไ้^{๗๔๔}ร^{๗๔๕}ัก^{๗๔๖}ไ้^{๗๔๗}ร^{๗๔๘}ัก^{๗๔๙}ไ้^{๗๕๐}ร^{๗๕๑}ัก^{๗๕๒}ไ้^{๗๕๓}ร^{๗๕๔}ัก^{๗๕๕}ไ้^{๗๕๖}ร^{๗๕๗}ัก^{๗๕๘}ไ้^{๗๕๙}ร^{๗๖๐}ัก^{๗๖๑}ไ้^{๗๖๒}ร^{๗๖๓}ัก^{๗๖๔}ไ้^{๗๖๕}ร^{๗๖๖}ัก^{๗๖๗}ไ้^{๗๖๘}ร^{๗๖๙}ัก^{๗๗๐}ไ้^{๗๗๑}ร^{๗๗๒}ัก^{๗๗๓}ไ้^{๗๗๔}ร^{๗๗๕}ัก^{๗๗๖}ไ้^{๗๗๗}ร^{๗๗๘}ัก^{๗๗๙}ไ้^{๗๘๐}ร^{๗๘๑}ัก^{๗๘๒}ไ้^{๗๘๓}ร^{๗๘๔}ัก^{๗๘๕}ไ้^{๗๘๖}ร^{๗๘๗}ัก^{๗๘๘}ไ้^{๗๘๙}ร^{๗๙๐}ัก^{๗๙๑}ไ้^{๗๙๒}ร^{๗๙๓}ัก^{๗๙๔}ไ้^{๗๙๕}ร^{๗๙๖}ัก^{๗๙๗}ไ้^{๗๙๘}ร^{๗๙๙}ัก^{๘๐๐}ไ้^{๘๐๑}ร^{๘๐๒}ัก^{๘๐๓}ไ้^{๘๐๔}ร^{๘๐๕}ัก^{๘๐๖}ไ้^{๘๐๗}ร^{๘๐๘}ัก^{๘๐๙}ไ้^{๘๑๐}ร^{๘๑๑}ัก^{๘๑๒}ไ้^{๘๑๓}ร^{๘๑๔}ัก^{๘๑๕}ไ้^{๘๑๖}ร^{๘๑๗}ัก^{๘๑๘}ไ้^{๘๑๙}ร^{๘๒๐}ัก^{๘๒๑}ไ้^{๘๒๒}ร^{๘๒๓}ัก^{๘๒๔}ไ้^{๘๒๕}ร^{๘๒๖}ัก^{๘๒๗}ไ้^{๘๒๘}ร^{๘๒๙}ัก^{๘๓๐}ไ้^{๘๓๑}ร^{๘๓๒}ัก^{๘๓๓}ไ้^{๘๓๔}ร^{๘๓๕}ัก^{๘๓๖}ไ้^{๘๓๗}ร^{๘๓๘}ัก^{๘๓๙}ไ้^{๘๔๐}ร^{๘๔๑}ัก^{๘๔๒}ไ้^{๘๔๓}ร^{๘๔๔}ัก^{๘๔๕}ไ้^{๘๔๖}ร^{๘๔๗}ัก^{๘๔๘}ไ้^{๘๔๙}ร^{๘๕๐}ัก^{๘๕๑}ไ้^{๘๕๒}ร^{๘๕๓}ัก^{๘๕๔}ไ้^{๘๕๕}ร^{๘๕๖}ัก^{๘๕๗}ไ้^{๘๕๘}ร^{๘๕๙}ัก^{๘๖๐}ไ้^{๘๖๑}ร^{๘๖๒}ัก^{๘๖๓}ไ้^{๘๖๔}ร^{๘๖๕}ัก^{๘๖๖}ไ้^{๘๖๗}ร^{๘๖๘}ัก^{๘๖๙}ไ้^๘



กระทำการชั่วร้ายเกินเลยพระราชอาญาประการใด ๆ ก็ดี แล้วผู้รู้เห็น
นั้นนิ่งเฉยเสีย มั่นคงคิดขัดขืนความผิดนั้นไว้คองในบทใด ๆ ก็ดี
พิจารณาเป็นลัทธิ ท่านว่ามั่นคงในระวางโทษลมหิตพระราชอาญา
พระราชกฤษฎีกาท่านบัญญัติไว้ ฯ

๑ มาตรา ๕๘ ถ้าผู้ใดค่าแข่งกันค่อนำพระที่นั่งก็ดี ฤๅต่อ
พระภักตร์สมเด็จพระบรมมเหสีก็ดี ฤๅต่อพระภักตร์สมเด็จพระบรม
ชายาก็ดี ฤๅสมเด็จพระราชเทวีก็ดี ท่านให้ลงพระราชอาญาจำคุก
มั่นคง ถ้ามั่นคงค่าแข่งกันค่อนำพระแม่นางฤๅพระนางนั้แม่นางก็ดี
ฤๅต่อหน้าข้าราชการกำลังราชการอยู่ตามตำแหน่งก็ดี ท่านให้ลง
พระราชอาญาตบปากมั่นคง ถ้ามั่นคงค่าแข่งวิวาทกันถึงตบตักยิงแทง
ฟันกันค่อนำพระที่นั่งต่อพระภักตร์ ท่านให้ลงพระราชอาญาประหาร
ชีวิตมั่นคงเสีย ถ้าตบตักขก้อยแทงฟันกันค่อนำพระแม่นางฤๅพระนาง
นั้แม่นาง ฤๅต่อหน้าอรรคเสนาบดี ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย ต้องใน
ระวางโทษให้ลงพระราชอาญาโทษตั้งแต่ ๑๕ จนถึง ๕๐ ขวับตามโทษา
นุโทษหนักเบา ฯ

๑ มาตรา ๕๙ ถ้าผู้ใดยังอวดบุกรุกป่าฤๅยิงขว้างเข้าไปถูกพระ
ราชวัง พระคลัง พลับพลา กำหนัก ฉนวน สวนอุทยาน ราชฐาน
มณฑลเขี้ยวใด ๆ ในพระราชวัง จับตัวได้พิจารณาเป็นลัทธิ ให้ลง
พระราชอาญาโทษ ๖๐ ขวับ แล้วเอาตัวมันไปขังไว้ ถ้าพระราชทรัพย์
ของหลวงสิ่งใด ๆ หักพัวให้มันจัดการทำใช้ฤๅหามาใช้หลวง ถ้าทำ
ฤๅหาใช้ไม่ได้ให้ปรับมันเอาตุรตุณ ถ้ามันป่าฤๅยิงขว้างเข้าไป

ถูกเจ้าชีวิตรเห็นเกล้าเห็นอกระหม่อม ฤๅถูกสมเด็จพระราชบุตร
พระราชบุตร พระภคินีโย พระภคินียา ฤๅพระราชบุตรโต พระราช
บุตรตา ฤๅพระสนมกรมการที่พระองค์เสด็จทรงไปรคนนั้น ให้ตั้ง
พระราชอาญาประหารชีวิตรมันเสีย ถ้ามันปายาถึงขว้างถูกพระสนม
กรมการบรรดาอยู่ในพระราชวังนั้น ให้ปรับมันผู้กระทำผิดโดยฉาน
ลเมิตพระราชอาญาเอา ๔, ๓, ๒, คุณ ถ้าปายาถึงขว้างถูกมีบาทเจ็บ
ถึงสาหัส ให้ปรับมันตามบาทเจ็บนั้น ให้เอา ๔, ๓, ๒, คุณ โดย
พระราชกฤษฎีกาตั้งไว้ ๗

๑ มาตรา ๒๐ ถ้าผู้ใดเกลียดชังพระราชาโองการเจ้าชีวิตรเห็น
เกล้าเห็นอกระหม่อม ฤๅสมเด็จพระราชบุตร สมเด็จพระราชบุตร ฤๅ
สมเด็จพระภคินีโย สมเด็จพระภคินียา สมเด็จพระราชบุตรโต สมเด็จพระ
พระราชบุตรตา สมเด็จพระอนุชา กระษัตริย์กระษัตริย์ภักดิ์ เจ้าจอมพระ
แม่นาง พระนาง นักแม่นาง นางผู้ใหญ่ผู้น้อย พระสนมกรมการที่
มันแข่งคำครหานินทาประการใด ๆ ฤๅมันแข่งคำปราสาทรราชฐาน
อุทยานคำหนักก็ พิพากษาเป็นสัจย์ว่ามันต้องในระวางโทษ ๘
สถาน ๆ ๑ ให้ตั้งพระราชอาญาตัดคอแล้ววิราชยาทว่ อีกสถาน ๓
ให้ผ่าปากฤๅฉีกปากมัน อีกสถาน ๑ ให้ปรับมันด้วยลวดหนัก ๕๐ ขวับ
ฤๅ ๕๕ ขวับ อีกสถาน ๑ ให้ขังไว้ ๒ เดือน ฤๅ ๓ เดือน อีกสถาน ๑
ให้ปรับเอา ๔ คุณ อีกสถาน ๑ ให้ปรับเอา ๓ คุณ อีกสถาน ๑
ให้ปรับเอา ๒ คุณ อีกสถาน ๑ ให้ภาคทัณฑ์ไว้ ฤๅควรทำโทษ
สถานใดแล้วแต่เจ้าชีวิตรเห็นเกล้าเห็นอกระหม่อม ๗

๑ มาตรา ๖๑ ถ้าผู้ใดเกลี้ยฤกษ์จัดพระราชโองการให้เสียหาย ผลประโยชน์ในราชการแผ่นดิน ท่านให้ลงพระราชอาญาโทษ ๕๐ ชวับ แล้วให้ตัดปากมันเสีย ถ้าปากแข็งเกลี้ยจัดพระราชโองการ ยังมีได้ เสียหายในราชการแผ่นดินก็ตี ท่านให้ลงพระราชอาญาโทษ ๕๐ ชวับ แล้วเอากระลาตยปากมัน ถ้ามันต่ำแข่งฤกษ์ครหานินทา ฤกษ์มันทำนาย ทายเจ้าชีวิตรเห็นอเกล้าเห็นอกระหม่อมเป็นประการใดที่ชั่วร้ายนั้น ท่าน ให้ลงพระราชอาญาเอาไม้ค้ำปากแล้วลาตกระเวนประจานเสร็จแล้ว ประหารชีวิตร ทั้งริบราชบาทว์ด้วย โดยยทพระอัยการ ฯ

๑ มาตรา ๖๒ ถ้าผู้ใดแข่งตำครหานินทาฤกษ์เกลี้ยพระราช โองการสมเด็จพระอุปโยราช สมเด็จพระอุปราช ฤกษ์สมเด็จพระราช บิดา ราชมารดา สมเด็จพระโยโยโก พระโยโยกานั้น ท่านให้ลง พระราชอาญาโทษ ๕๐ ชวับ แล้วให้ผ่าปากมันจนถึงโงหู ถ้าทรง พระเมตตาโปรดมิให้ โยยหลังฤกษ์มิให้ผ่าปาก ก็ให้ปรับโดยฉาน ลเมศพระราชอาญาเอา ๔ คุณ ฯ

๑ มาตรา ๖๓ ถ้าผู้ใดหัวหาญบังอาจแข่งตำเถียงปากแข็ง มิได้เกรงกลัว สมเด็จพระราชบุตร ฤกษ์พระราชบุตร ฤกษ์สมเด็จพระ ราชกนิโย ราชกนิยา สมเด็จพระราชบุตรโต ราชบุตรโต ฤกษ์สมเด็จพระ บิดุตา มาตุตา สมเด็จพระอรรคมเหษี พระเทพี พระชายา ท่าน ให้ลงพระราชอาญาโทษ ๕๐ ชวับ แล้วเอากระลาตยปากมัน ถ้าทรง พระเมตตาโปรดมิให้ โยยหลังฤกษ์ยปากด้วยกระลา ก็ให้ปรับมันโดย ฉานลเมศพระราชอาญาเอา ๓ คุณ ฯ

๑ มาตรา ๖๔ ถ้าผู้ใดเลี้ยงชู้ตัวว่าเจ้าชีวิตร เจ้าจอมกับทั้ง
พระแม่นาง พระนาง นักแม่นาง นักนาง ที่ทรงพระเมตตาโปรด
ให้มียศขนาศักดิ์เป็นข้าหลวงสนิทชิดชอบของรูลีพระบาทนั้น ท่าน
ให้ลงพระราชอาญาโดย ๕๕ ขวบ แล้วเอากระลาตยปากมันด้วย ถ้าทรง
พระเมตตาโปรดมิให้ โดยหลังฎาผ่าปาก ก็ให้ลงพระราชอาญาปรับ
มันโดยงานตเมิกพระราชกฤษฎีกา มีอยู่ในกรมราชทัณฑ์ฤการม
ราชศักดิ์ ฯ

๑ มาตรา ๖๕ ถ้าผู้ใดครหานินทาตีเตียนปราสาทราชฐานวิมาน
คำหนักพระราชวัง ฤาสรพการทั้งปวงที่พระองค์ทรงดำริห์แล้วให้
ทำขึ้น ท่านให้ลงพระราชอาญาโดย ๓๐ ขวบ แล้วเอาค้อนไม้ตีปาก
แล้วให้ปรับเป็นตเมิกพระราชอาญาคด้วย ฯ

๑ มาตรา ๖๖ ถ้าผู้ใดวิวาทคำตักกันเวลารักษาทวารปราสาท
ราชฐาน ฤาตามช่องพระแกลปรางปราสาทราชฐานพิมานบรรหมกัถิ
มันกระต๊อบเปิดทำลายช่องพระแกลกัถิ ฤากลึงเกลือกเดินเหยียบย่ำ
เหนือฟูกพรมที่บรรหมฤาที่ประทับกัถิ บนชั้นตามช่องพระแกลฤากำแพง
กัถิ จัยได้พิจารณาเป็นสัจย์ ให้ลงพระราชอาญาโดย ๒๕ ขวบ แล้ว
ตัดแขนตัดเท้าประหารชีวิตรมันเสีย อย่าให้คนทั้งปวงเอาเยี่ยงอย่าง
ต่อไป ฯ

๑ มาตรา ๖๗ ถ้าผู้ใดทักคอกไม้ฤาขุหรี่ ฤานุ่งผ้าสีชมพู
สีแดง ฤาคาดพวงพาดข่าสองไหล่ ฤานุ่งผ้าลอยชายเข้าไปในชั้น
กำแพงพระราชวัง เติดยื่นทำท่าทางตรงหน้าพระที่นั่ง มันเดินเข้าไป

ในที่ฉนวนพลัพลาคำหนักที่เคยประทับ มันแสดงกิริยาหมิ่นประมาท
 สัตว์หญิงพระสนมกรมการข้าหลวงข้างใน ให้ตำรววังซ้ายขวา ห้าม
 ปราบจับไล่ให้ออกไปให้พ้น ถ้ามันมีไ้เชื้อฟุ้งคำ ให้ลงพระราชอาญา
 โขย ๑๕ ขวบ แล้วเอาตัวไปขังไว้ ๓ วันแล้วจึงปล่อยไป ฯ

๑ มาตรา ๖๘ ลักษณะตำรววังตั้งตรวจตรารักษาหญิงพระสนม
 กรมการข้าหลวงข้างใน รับผิดชอบเหมือนอัยการตำรววังนอก ถ้า
 มีความผิดประการใด ๆ มีโทษลงเฝ้าพระราชอาญาเหมือนกัน ฯ

๑ มาตรา ๖๘ ถ้าพระองค์เสด็จตำรววังสั่งให้ลงพระราชอาญาคน
 ไก่กั ถ้าหลังคนนั้นยังไม่เคยรับพระราชอาญาเลย ถ้าตำรววังสั่งให้ลง
 พระราชอาญามากน้อยเท่าใดก็ให้ โขยลงหย่อนผ่อนลงมา ๑๐ ขวบ
 ถ้าตำรววังกระชั้น ๆ ซ้ำ ๒หน ๓หน จึง โขยให้ครบตามกระแสพระบรม
 ราชโองการ ฯ

๑ มาตรา ๗๐ ถ้าผู้ใดคบคิดกันเสปสรยาเมาในพระราชวังก็
 นำสุราเข้าไปก็ ถ้าดื่มสุราในพระราชวังก็ ถ้ากรอกสุราให้กันกิน
 ในพระราชวังก็ ถ้าชักว่าวขึ้นข้ามเหนือพระราชวังก็ ถ้าขว้างก้อน
 อีฐก้อนหินก้อนหินท่อนไม้ถ้าสรรพสิ่งทั้งปวงให้ข้ามไปเหนือพระราชวัง
 ถ้าพระราชมณเฑียรก็ จับไ้พิจารณาเป็นสัจย์ ให้ลงพระราชอาญา
 ตักแตนเสีย ถ้าขว้างข้ามพระที่นั่งที่เสด็จประทับอยู่ ให้ลงพระ
 ราชอาญาประหารชีวิตรมันเสีย ฯ

๑ มาตรา ๗๑ อีกประการหนึ่งถ้าไม่มีบันดาคักติ ฤาไม่เคย
เข้าไปหลบนอนในพระราชวัง แล้วมันเข้าไปหลบนอนในพระราชวัง
พิจารณาเป็นสัจย์ เห็นว่ามันเข้ามาหลบนอนโดยสัจย์สุจริต ให้ลง
พระราชอาญาโดย ๑๐ ขวับ ถ้าเจ้าพนักงานรักษาการในพระราชวังให้
มันหลบนอน ให้ลงพระราชอาญาโดยเจ้าพนักงานผู้อนุญาตให้หลบนอน
แทนตัว ๑๐ ขวับ ถ้าพิจารณาเป็นสัจย์ เห็นว่ามันเป็นพวกศัตรูผู้ร้าย
ให้ลงพระราชอาญาตามบทพระอัยการ ๗

๑ มาตรา ๗๒ ถ้าพวกโจรศัตรูผู้ร้ายแปลกปลอมเข้าไปข้างใน
พระราชวังก็ดี ฤาโคกระบือช้างม้าฤาสุนัข สรรพสัตว์ร้ายวิ่งเข้าไป
ในพระราชวังก็ดี ถ้ามันวิ่งเข้าไปถึงพระแท่นข้างในพระที่นั่งก็ดี ถึง
พระที่นั่งฤาตำแหน่งที่เสด็จประทับก็ดี ถ้าเป็นตัวใหญ่ครุร้าย ฤาสุนัข
เป็นบ้าก็ดี คนบ้าก็ดี ฤาศัตรูโจรผู้ร้ายแปลกปลอมเข้าไปนั้น กระทำ
ให้พระองค์มีความหวาดเสียวตกพระไทย ถ้าถึงไล่ตบตีแทงฟันฤา
เหยียบย่ำประการใด ๆ ก็ดี ผู้คนในพระราชวังพิจารณาจับกุมตายนาก็ดี
ท่านให้ลงพระราชอาญาคำรววังผู้รักษาการนั้น ให้ประหารชีวิตมันเสีย
แล้วให้บริษัชฆาตด้วย ส่วนนายพระทวารให้ลงพระราชอาญาควัก
ในตาทั้งสองออกเสีย ถ้าเพียงแต่มันเข้ามาแล้วจับตัวได้ ฤาขับไล่
ให้ออกไปได้ก็ดี ให้ลงพระราชอาญาคำรววัง ๕๐ ขวับ ส่วนนายพระทวาร
นั้นให้ลงพระราชอาญา ๓๕ ขวับ ๗

๑ มาตรา ๗๓ ถ้าผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานสำหรับใส่กุญแจ ฤาไข
กุญแจประตูพระราชวังก็ดี มันรู้มันควักท้าวอาคมเสดการเปิดทวารพระ

ราชวังให้หลุคออกมาทันที ฤาเข้ามาในตึกคนายทวารพระราชวังก็ดี แล้วมันเข้าไปในพระราชวังลักเอาพระราชทรัพย์ก็ดี ฤาเป็นคู่สาวด้วยหญิงในพระราชวังก็ดี ลักนำพาหนีไปก็ดี พิจารณาเป็นลัทธิ ท่านว่า มันต้องโทษในระวางมหันตโทษให้ตัดแขนตัดเท้าแล้วประหารชีวิตโดยส่วนกรรมนั้นนั้นพิพากษาโดยสัตย์เห็นมันคบคิดกันประการใด แล้วให้มันตัวชานันมา ท่านว่ามันทั้งสองต้องโทษอย่างเดียวกัน ฯ

๑ มาตรา ๗๔ ถ้าพระมหากษัตริย์รัชสมัยทรงพระกรุณาโปรดชำระราชการใด ๆ ทั้งให้เป็นอธิบดีสมุหนายกกรมพระตำรวจรักษาพระองค์ที่มีความซื่อสัตย์บำรุงรักษาลูกต่อพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร ซึ่งเป็นเจ้าชีวิตเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ให้ดูแลตรวจตราต่างประเทศพระนครพระกรณ ในเวลาจำเป็นให้บังคับบัญชาข้าราชการผู้ใหญ่น้อยไปประชุมให้พร้อมกันตามลำดับชั้นผู้ใหญ่น้อยอย่าให้ขาด ถ้าเวลาใดเสด็จพระราชดำเนินไปทางใด ๆ ก็ดี ในเวลากลางคืนกลางวันที่ให้แวกล้อมตามเสด็จทรงพระราชดำเนินอย่าให้ห่างไกลพระองค์ ถ้าเกียจคร้านแลทิ้งราชการมิได้เอาใจใส่ตามพระราชนิยมฤาไม่ประพฤติตามพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่ามันผิดพระราชอาญา ฯ

๑ มาตรา ๗๕ กรมพระตำรวจวังรักษาองค์ชายชวา ให้ฟังบังคับบัญชาสมุหนายกพระกระลาโหม กรมพระตำรวจนำรักษาองค์ชายชวาให้ฟังบังคับบัญชาสมุหนายกมหาดไทย แม้ข้าราชการใดใดใด ๆ เป็นความอาญาอุทธรณ์ชำระต่างประเทศพระนครพระกรณของ

พระองค์ ถ้าพิพากษาคดีสินคดีเรื่องใดไม่เด็ดขาดให้นำขึ้นเสนอต่อ
สมุหนายกพระกระลาโหม ฤๅมหาไถยตามลำดับเจ้ากระทรวง แล้ว
ทำฎีกาความสัตย์ตรามูลคดีส่งไปถึงพระราชครูโรงใน จะไต่ปฤกษา
ชำระให้เจ้ากระทรวงเจ้ากรมตามซ้ายขวาตัดสินเรื่องนั้นต่อไป ถ้า
คู่ความยังไม่พอใจยินยอม ให้ทำใบรวางฟ้องนั้น บอกไปให้พระราช
ครูใน ให้รื้อคดีเรื่องนั้นขึ้นพิพากษาตามกฏบังคับความ ถ้าตัดสิน
ชำระคดีเรื่องนั้นยังไม่เด็ดขาดต่อไปได้ ให้คัดคำตรามูลคดีโทษ
จำเลย นำขึ้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวาย พระองค์จะไต่เสด็จออก
มาทรงพระวินิจฉัยคดีเรื่องนั้นให้ ถ้าจะชำระตัดสินความเอง ท่านว่า
ต้องโทษลเมิดพระราชอาญา ถ้าตัดสินลาเอียงไปฝ่ายโทษฝ่ายจำเลย
ให้ขาดจากความยุติธรรม ให้ปรับเป็นลเมิดพระอาญาตามบันดาศักติ
โดยพระราชกฤษฎีกา ด้วยเหตุใดจึงไต่บัญญัติไว้ดังนี้ เพราะท่านว่า
สุดศาลาแล้ว ยังแต่ศาลาตำรวจเท่านั้น ถ้ายังค้ำความผิดถูกประการใด
ก็คดี จะหาศาลาใครขอคดีเรื่องนั้นมาชำระตัดสินอีกไม่ได้เลย ๓

๑ มาตรา ๗๖ ถ้ากรมพระตำรวจคัดคำตรามูลคดีนำความขึ้น
กราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวายก็คดี ฤๅนำความขึ้นเสนอต่อสมุหนายก
ให้เป็นประธานก็คดี ฤๅทำคำสัตย์ส่งไปถึงที่ปฤกษากฎหมายให้บังคับ
คดีนั้นให้เด็ดขาด ถ้าจะออกนั่งชำระพิพากษาความก็คดี ฤๅสืบพยานก็คดี
ควรบอกคู่ความทั้งสองให้รู้เห็น ถ้ามิได้บอกคู่ความทั้งสองให้รู้
ฤๅมิได้นำคู่ความไปฟังพระราชโองการ ฤๅฟังคำบังคับบัญชาตาม

กฎหมาย ฤๅพึงคำพยาน^{๔๕}ก็ดี กราย^๕ทูล^๕ฟ้อง^๕ร้อง^๕ไม่ให้^๕หมด^๕ใน^๕ความ^๕
ที่^๕โทษ^๕จำ^๕เลย^๕ฟ้อง^๕ร้อง^๕ ฤๅคำพยาน^๕ไม่ให้^๕หมด^๕สำนวน^๕คำ^๕ใน^๕คดี^๕ ถ้า^๕
คู่^๕ความ^๕วิวาท^๕กราย^๕ทูล^๕ฟ้อง^๕เสนอ^๕ขึ้น^๕พิจารณา^๕เป็น^๕สัจ^๕ ให้^๕ปรับ^๕เป็น^๕ล^๕เมิก^๕
พระราช^๕อาญา^๕ แล้ว^๕ให้^๕เอา^๕ตัว^๕ออก^๕จาก^๕ราช^๕การ^๕ ไม่^๕ให้^๕เป็น^๕กรรม^๕การ^๕
ชำระ^๕ความ^๕ต่อไป ๗

๑ มาตรา ๗๗ ถ้า^๕กรม^๕พระ^๕ตำรวจ^๕รักษา^๕พระ^๕องค์^๕รับ^๕ฎีกา^๕จาก^๕
คู่^๕ความ^๕ไว้^๕ก็ดี เบียด^๕ประ^๕ตุ^๕ตัก^๕ลง^๕ให้^๕เรียก^๕ค่า^๕รับ^๕ฎีกา^๕ ๖ บาท แล้ว^๕ให้^๕
เรียก^๕ค่า^๕เบียด^๕ประ^๕ตุ^๕โรง^๕กล^๕อง^๕อีก^๕ ๖ บาท ค่า^๕ตัก^๕ลง^๕ ๔ บาท ๒ สลึง
ค่านำ^๕ฎีกา^๕ขึ้น^๕ทูล^๕เกล้า^๕ฯ ๑ ถวาย^๕ ๖ บาท เวลา^๕ที่^๕รับ^๕ฎีกา^๕นั้น^๕ให้^๕พิ^๕เคราะห์^๕
คู่^๕สำนวน^๕ปาก^๕คำ^๕โทษ^๕จำ^๕เลย^๕ด้วย^๕กัน^๕แล้ว^๕ตรา^๕มูล^๕คดี^๕นั้น^๕ ให้^๕พิ^๕นิจ^๕พิ^๕จาร^๕ณา^๕
คู่^๕คำ^๕ที่^๕ควร^๕ ทั้ง^๕เนื้อ^๕ความ^๕ให้^๕ถูก^๕ต้อง^๕ ถ้า^๕คำ^๕ใด^๕ไม่^๕ควร^๕ฎีกา^๕ใน^๕เนื้อ^๕ความ^๕ไม่^๕
ถูก^๕ต้อง^๕เข้า^๕ใน^๕คำ^๕ราช^๕ตระ^๕กูล^๕ไม่^๕ควร^๕ให้^๕นำ^๕ฎีกา^๕นั้น^๕ขึ้น^๕ทูล^๕เกล้า^๕ฯ ๑ ถวาย^๕เลย^๕
ให้^๕มอบ^๕ฎีกา^๕นั้น^๕คืน^๕ให้^๕แก่^๕โทษ^๕จำ^๕เลย^๕เอา^๕ไป ถ้า^๕รับ^๕แล้ว^๕มิ^๕ได้^๕พิ^๕นิจ^๕พิ^๕จาร^๕ณา^๕
คู่^๕ให้^๕เลื่อย^๕ค ฎีกา^๕ด^๕บ^๕ย^๕ใด^๕ที่^๕ไม่^๕ควร^๕จะ^๕นำ^๕ขึ้น^๕ทูล^๕เกล้า^๕ฯ ๑ ถวาย^๕ แล้ว^๕นำ^๕ขึ้น^๕
ทูล^๕เกล้า^๕ฯ ๑ ถวาย^๕ก็^๕ดี คดี^๕เรื่อง^๕ใด^๕ไม่^๕ควร^๕ให้^๕ตัก^๕ลง^๕ร้อง^๕ฎีกา^๕ แล้ว^๕ปล่อย^๕
ให้^๕ตัก^๕ลง^๕ร้อง^๕ฎีกา^๕ก็^๕ดี เรื่อง^๕ใด^๕ควร^๕ที่^๕จะ^๕ฟ้อง^๕ร้อง^๕มิ^๕ได้^๕ยัง^๕ค^๕ย^๕ให้^๕ฟ้อง^๕ร้อง^๕
คดี^๕เรื่อง^๕ใด^๕ที่^๕ควร^๕พิ^๕พาก^๕ษา^๕แต่^๕คดี^๕ขาด^๕ได้ แล้ว^๕ปล่อย^๕ให้^๕ตัก^๕ลง^๕ร้อง^๕ฎีกา^๕
หรือ^๕คดี^๕เรื่อง^๕นั้น^๕ขึ้น^๕อีก พิ^๕พาก^๕ษา^๕โดย^๕สัจ^๕ ให้^๕ปรับ^๕เป็น^๕ล^๕เมิก^๕พระ^๕ราช^๕
อาญา เป็น^๕พิ^๕นัย^๕เข้า^๕หลวง แล้ว^๕ใช้^๕เงิน^๕ที่^๕คู่^๕ความ^๕เสีย^๕ไป^๕เท่า^๕ใด^๕ให้^๕ปรับ^๕มัน

เอา ๒ คุณ ยกเงินเดิมมาให้เจ้าของทรัพย์สินที่เหลือไปในคดีเรื่องนี้ ทที่เหลือ
อยู่นั้นให้แบ่งเป็นค่าตัดสินส่วนหนึ่ง เป็นพินัยหลวงส่วนหนึ่ง โดย
พระกฤษฎีกาตั้งไว้ มิให้ปรานีมันเลย ฯ

๑ มาตรา ๘๘ ถ้าคดีเรื่องใดที่ไม่ควรเอาตัวโทษจำเลยมา
กักขังก็ไม่ต้องข่มเหงแล้วมันข่มเหง ไม่ควรยกเอาคดีเรื่องนั้น
ขึ้นกราบบังคมทูลเกล้า ฯ ถวาย แล้วมันยกเอาขึ้นกราบบังคมทูล
เกล้า ฯ ถวาย เชิญให้เสด็จออกทรงวินิจฉัย ไม่ควรฟ้องร้องให้
ฟ้องร้อง การไม่ควรบังคับบัญชาแล้วยังบังคับบัญชาก็พิพากษา
ตรวจก็อาญาให้ยืดยาวไปกว่าหนึ่งเดือนเป็นพระราชกำหนด พิจารณา
เป็นสัจย์ ให้ปรับเป็นตมเกิดพระราชอาญา แล้วให้ไต่โทษที่กระทำ
ให้เขามีความผิดเสียหายนั้นด้วย แล้วใช้ทรัพย์สินบังคับเอามาจาก
เขานั้นโดยพระอัยการ ฯ

๑ มาตรา ๘๙ กรมพระตำรวจเวรหาชขาดไป มิได้เข้าอยู่ประจำ
รักษาการฤๅเฝ้าข้าเธอ เวลาเสด็จโดยมีกระบวนแห่ มิได้เข้ากระบวน
แห่ตามเสด็จก็ถ้าฤๅเสด็จออกหน้าพระลานเกษมสำราญพระราชอุทยาน
มิได้ขึ้นเฝ้าก็ ถ้าเข้าเฝ้าเสด็จ มิได้นั่งผ้าคาดพวงให้เรียบร้อย
มิได้ถือหอกเข้าเฝ้าก็ ถ้าตำรวจนำตามเสด็จฤๅเฝ้าเสด็จมิได้ถือหอก
ก็ ถ้าเสด็จรับสั่งทูลไช้สอยมิได้เห็นตัวอยู่ประจำการก็ ถ้าเสด็จจะรับสั่ง
ให้ลงพระราชทัณฑ์ข้าราชการใด ๆ รับสั่งเรียกเอาหอกมิได้ก็
ถ้าเสด็จออกมิได้ตรวจตราดูแลผู้คนฤๅสัตว์ออกไปให้ห่างก็ เวลา

คำคนตามเสด็จมิได้ถือเพลิงศักดิ์ ถ้าผู้ใดเดินผ่านหน้าพระที่นั่งไม่มี
ผู้ใดห้ามปรามศักดิ์ ถ้ามนุษย์ฤๅสัตว์อยู่ขวางหน้าพระที่นั่ง ไม่มีใคร
มาห้ามปรามฤๅขับไล่ศักดิ์ ถ้าเสด็จประทับพลับพลามิได้ตรวจตราดู
ร้านเพลิงศักดิ์ ฤๅมิได้บังคับบัญชาให้ลาดตระเวนระวังการรักษาพระองค์
ศักดิ์ ท่านให้ลงพระราชอาญาโดย ๒๕ ขวบ ฤๅ ๓๕ ขวบตามโทษา
นุโทษหนักเบา ถ้าตามเสด็จยกหอกทั้งชน ท่านให้ลงพระราชอาญา
โดย ๕๐ ขวบ ถ้ายกหอกขึ้นตะพายฆ่า ถ้าตายไม่มีผู้ก่อกองไม่มีผู้
ท่านให้ลงพระราชอาญาประหารชีวิตวรมันเสีย ฯ

๑ มาตรา ๘๐ ถ้าผู้ใดวิวาทต่อกันเถียงกันอยู่ข้างในพระที่นั่งศักดิ์
พุกาหัวหาญหยายคายอวกอ้างเป็นคนเก่งคุกกันร้ายกาจค่อนำพระที่นั่ง
ศักดิ์ ทักคอกไม้ฤๅบุหรี ห่มผ้าห้อยย่าสองไหล่เดินไกวแขน นุ่งผ้า
ลอบชาย หยตยืนเดินผ่านหน้าพระที่นั่งเข้าไปในฉนวนพลับพลาหน้า
พระลานสดานตำหนักศักดิ์ ฤๅทะเลาวิวาทต่อกันศักดิ์ ให้ห้ามปราม
ไล่ออกให้ห่าง ถ้ามันไม่เชื่อฟังให้จับตัวลงพระราชอาญา ๑๕ ขวบ
แล้วเอาตัวมันขังไว้อีก ๓ วัน ฯ

๑ มาตรา ๘๑ ถ้าตำรวจใช้ตำรวจเวรให้เรียกข้าราชการใด ๆ
ศักดิ์ ให้ไปยังคัมภีร์ราชการ ถึงข้าราชการใดศักดิ์ ถ้าฟังไม่สัพแล้ว
เขาเฝ้าความขึ้นกราบทูลเสนอ ถ้าไปเรียกเขาผิดข้อ ไปยังคัมภีร์ขอกการ
เขาผิดจากพระราชโองการที่รับสั่งไปนั้น ให้ลงพระราชอาญาโดย
๑๕ ขวบ ถ้าไปขอกการผิดมีความเสียหายถึงการแผ่นดิน ท่านว่าต้อง



รวางโทษ ๓ สถาน สถาน ๑ ให้ลงพระราชอาญาโบย ๕๐ ชวับ แล้ว
เอาตัวออกจากราชการเสีย อีกสถาน ๑ ให้ลงพระราชอาญาตัดปาก
มันเสีย อีกสถาน ๑ ให้ลงพระราชอาญาเงินในหูมันเสีย อย่าให้
ข้าราชการทั้งปวงเอาเยี่ยงอย่างต่อไป ฯ

๑ มาตรา ๘๒ ถ้าคำรัสให้ตำรวจวังดูกรมวังผู้เฝ้าผู้แก่ ๆ
ท้าวนางว่าโชนนออกตำรวจเวรให้ไปเรียกข้าราชการใด ๆ ให้ไปเอา
สิ่งใดไปกระทำการประการใด ถ้ามิได้เชื่อฟังคำบอกเล่า ให้กรวย
ยังคมทูลเสนอ ถ้ามิได้รับสั่งฟังคำที่ยังคั้นแล้วเพิกเฉยเสีย มิได้ไป
มิได้ทำการตามบังคับก็ ต้องโทษที่มันขัดขวางพระราชบัญชาการ
ให้มีโทษ ๓ สถาน คือสถาน ๑ ให้ลงพระราชอาญาตัดหัวแล้วรียบ
เอาย่านเรือนมันเสียด้วย อีกสถาน ๑ ให้ลงพระราชอาญาโบย ๕๐ ชวับ
แล้วเอาตัวออกจากราชการเสีย อีกสถาน ๑ ให้ปรับเอา ๔ คุณ ฯ

๑ มาตรา ๘๓ ถ้าคำรัสใช้ตำรวจรักษาองค์ให้ออกไปเตือนเร่ง
เอาเลขส่วยอากรข้างในข้างนอก กรวยถวายยังคมลาแล้วมิได้ไปเอง
ใช้คนอื่นให้ไปแทนตัว ให้ลงพระราชอาญาเอาตัวมาซึ่งไว้กว่าคนที่ไป
นั้นกลับมาแล้วจึงปล่อยตัวไป ถ้าคนใช้ไปต่างตัวนั้นไปแล้วมิได้ราชการ
ก็ไปทำให้เสียหายในทางราชการของท่านก็ไปซ้ำเกินกว่า
พระราชกำหนดก็ ถ้าตัวไปเองแล้วทำเพิกเฉยเสีย มิได้ชวนช่วย
เตือนทวงเอาตามระเบียบราชการ ให้เน้นเข้าไปไม่ได้ตามที่คำรัสสั่ง
บังคับก็ ไปกินสินบนแล้วเอาใจให้ผิดผ่อนเวลาให้เสียราชการของ

ท่านก็ ออกไปแล้วมันซ่อมเหงให้อาณาประชาราษฎรเกรงกลัว มันทำ
เห็นอกเห็นใจยังค้ำให้ไ้ความรำคาญเดือดร้อนก็ ไปทำโดยอคติ &
ประการก็ พิจารณาเป็นสัจย์ ท่านว่ามันต้องในระวางโทษ ๖ สถาน
ตามโทษานุโทษหนักเบา โดยพระอัยการบัญญัติไว้ ฯ

๑ มาตรา ๘๔ ถ้าศัตรูก็ ฤๅสรวปสัตว์ร้ายก็ มนุษย์ก็
สัตว์ก็ ที่เป็นข้าเสียจริตเข้าไปในพระราชวังถึงพระลานนำพระราชโอง
เป็นเขตรนำที่อัยการตำรวจ มันทำให้เสด็จตกพระราชหฤทัยกลัว
ท่านให้เอาโทษตำรวจถึงประหารชีวิต ส่วนนายทวารนั้นท่านให้ลง
พระราชอาญาควักเอาลูกในตาออกเสียทั้งสองข้าง ถ้าเสด็จมิได้เห็น
มิได้ตกพระทัยกลัว มันขับไล่ออกไปเสียได้ พระองค์เสด็จทรงทวย
ต่อภายหลัง ให้ลงพระราชอาญาโทษตำรวจ ๓๐ ขวบ ให้ลงพระราช
อาญาโทษนายทวาร ๑๕ ขวบ ฯ

๑ มาตรา ๘๕ ถ้าผู้ใดนุ่งผ้าใส่เสื้อมีสีเหลืองสีแดง หรือนุ่ง
ใส่เสื้อกระบอก หรือนุ่งผ้าไม่ม่นำ ฤๅใส่เสื้อนอกแล้วเอาผ้าห่มห่มทับ
บนเสื้อ ฤๅผ้าขาวมาพาดย่ำทั้งสองไหล่ ฤๅนุ่งผ้าปกกรอมลงใต้สีกอ
ก็ นุ่งผ้าลอยชายก็ นุ่งผ้าจับก็ ฤๅนุ่งผ้าเอาชายมาเห็นนุ่งก็
ฤๅเอาดอกไม้หรือหูกทูกก็ แล้วเดินเข้าไปในพระราชวัง ฤๅเดิน
เข้าไปในฉนวนนำพลับพลาก็ ในรั้วกำแพงกระลาบาทก็ ฤๅเข้าไป
ตรงนำพระที่นั่งวาระณาก็ จับตัวได้พิพากษาโดยสัจย์ ว่าต้องโทษ
ลมหึกพระราชอาญา ฯ

๑ มาตรา ๘๖ ถ้าสมเด็จพระราชบุตร ถ้าสมเด็จพระราชบุตร
สมเด็จพระภคินี พระราชชนิตา ทั้งเจ้าจอมพร้อมทั้งพระสนม
กรมการบรรดาอยู่ในพระราชวัง มีเหตุศุขทุกข์ประการใด ถ้ามีคดีเกี่ยว
ข้องในส่วนตัวก็ดี ถ้ามีญาติพี่น้องมาพึ่งพาก็ดี ให้ไปบอกกรมวัง
นำคดีเรื่องนั้นไปร้องฟ้องต่อเจ้ากระทรวงกรมการให้พิพากษาตราคั้น
ทำตามกฎหมายสำหรับบ้านเมือง อย่าให้ชักคนม้าเรือไปเกาะจับเอาตัว
เขามาขังขังขังโดยอำนาจของตนเอง ถ้าทำโดยอำนาจอำเภอใจ
ของตนเอง ท่านว่ามันต้องโทษโดยพระราชกฤษฎีกาตั้งบัญญัติไว้
ส่วนคนม้าเรอนั้นก็ให้ทำโทษเสมอกันด้วยตัวการ ฯ

๑ มาตรา ๘๗ พระมหากษัตริย์ศรีอยุธยา ทรงพระกรุณาโปรด
ให้ท่านอธิบดีศรีวราชมณฑลบาลให้ตั้งสิ่งของ ๔ จำพวก คือมีสติ
ปัญญาให้ร้องไต่เถียงฉลาดทั้งภาษาต่าง ๆ ๑ คือให้รู้จักกฎหมาย
กฎหมายบังคับสำหรับตำราโบราณ มีได้หลังเดิมติดขัด ๑ คือให้ประกอบ
ด้วยศิลปะจึงขึ้นติดคดี ๑ คือให้รู้มนต์ทั้ง ๓ คือพทธมนต์ ๑
ราชมนต์ ๑ ไสยมนต์ ๑ ถ้าได้ครบทั้ง ๔ จำพวกนี้ เห็นสมควร
แล้วจึงตั้งเป็นอธิบดีมณฑลบาล บังคับบัญชาในกิจการงานเหนือ
อรรคเสนาบดีตุลาการมณฑลทุกกระทรวงกรมการ ทั้งข้าราชการ
ผู้ใหญ่ผู้น้อย สมควรให้เขาบังคับบัญชาได้ทั่วไป ฯ

๑ มาตรา ๘๘ ส่วนท่านอธิบดีศรีวราชมณฑลบาลนั้น จงตั้งใจ
ศึกษาพระเดชพระคุณเจ้าชีวิตรเหนือเกล้าเห็นอกรหม่อม พินิจ
พิจารณาวิชาการ พระราชวัง พระราชมณฑลพิมาณ ดำหนัก

ตรวจตราดูแลบังคับบัญชาเจ้าพนักงานรักษาศักดิ์ของที่พระราช
 โรง พระราชฐาน พระลาน ในเวลาค่ำคืนเที่ยงย้ายให้สยาคทั้งในทั้ง
 นอก แลทั้งปวงสาตราสถานเกษแก้วพลับพลา ถ้าหักพังให้บังคับ
 บัญชาให้ทำซ่อมแซมขึ้นใหม่ อย่าเกินให้เลยทำเพิกเฉยไม่เอาใจใส่
 ธรรมเนียมอยู่บ้านเรือนต้องแต่งรักษาทรัพย์สมบัติกับบรรณาการของตน
 ใด ให้เอาพระราชโรงฤๅพระราชสถานวิมานตำแหน่งที่เฝ้าเป็นบ้านเรือน
 ตกแต่งรักษา เอาพระราชทรัพย์ในท้องพระคลังนั้นให้เหมือนของตน
 พิกัดรักษาย่าให้หักพังกรรตกระหายไป สิ่งใดเก่าเปลี่ยนเอาขึ้น
 เป็นใหม่ให้ทั้งใต้ ให้เป็นศิริมงคลในพระราชวัง เข้ามาอย่าให้เข้า
 ในเวลารাত্রี ดูแลว่าราชการเฝ้ารักษามังคัลบัญชาการทุกกระทรวง
 กรมการให้ขึ้นเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเข้าเฝ้า ให้เกรงกลัวพระราช
 อาญาตรวจตราให้ทั่ว นั่งเฝ้าให้เรียบร้อยถูกต้องตามตำแหน่งบันดา
 ศักดิ์ผู้ใหญ่ผู้น้อยตามพระราชบัญญัติไว้ทุกประการ ถ้าจะมีกิจ
 การทวาศมาศกับราชการทั้งปวงให้ถูกต้องตามกฎหมายลำดับประเพณี
 ไชยธรรมา จึงมีโมรธรรมาทักในพระราชวงษานวงษ์แลข้าราชการ
 ใหญ่น้อยทั้งปวง ให้มีความสัตย์สุจริตในการคณฤหคณเขา อย่า
 บิดบังอุปเบียดเสียดกันหาพยานาอาญาของเวร จงรู้ความยากจน
 เชื้อญาติทุกชั่วอนธุระที่บังคับการไปให้ถูกโดยสมนึกควรที่จะกระทำ
 อย่ามีใจทุจริตอิจฉาฉันทา ให้รู้เห็นว่าเกียจคร้านฤๅขยันหมั่นอุสาห
 ธิราชการกต ถ้ารู้เห็นว่าผู้ใดมีพิกัดบำเหน็จความเจริญในราชการ
 แผ่นดิน รู้การแล้วควรกราบทูล รู้ซึ่งพระราชฤๅไทย รู้ทั้งธรรมาไครย

ทุกประการ รู้ว่าการควรๆไม่ควร รู้ว่าเป็นผู้ใหญ่ผู้น้อย รู้ว่าเป็นเผ่า
 พงษ์วงศ์ตระกูล รู้ทั้งผู้อย่าเรอเป็นข้าราชการทั่วถึงกันหมด รู้ทั้ง
 สรรพกิจการกิจทั้งปวง ให้เลียดทั้งข้างในแลข้างนอก ถ้าไม่รำเรียน
 ให้เจ้าพระราชากิจทั้งปวงให้เลียดฉวยฉลาด อย่าให้มีติดขัดเว้นเหลือ
 อยู่อย่างหนึ่งอย่างใดเลย อย่าเกียจคร้านไม่ระมัดระวังราชการใน
 แผนกใดๆทำพวกใดก็ทำ ต้องในระวางโทษลมหิตพระราชอาญาใน
 ๕ สถาน ๆ ๓ ให้ลงพระราชอาญาโดย ๕ ขวบ แล้วเอาตัวขึ้นไว้อีก
 ๓ เดือน แล้วจึงเอาตัวมันออกจากราชการเสีย อีกสถาน ๓ ให้ลงพระ
 ราชอาญาปรับเอา ๔ คุณ อีกสถาน ๓ ให้ปรับมันเอา ๒ คุณ อีก
 สถาน ๓ ให้ปรับมันเอา ๓ คุณ อีกสถาน ๑ ให้ภาคทัณฑ์ไว้ ฤ
 ควรทำโทษสถานใด ก็ให้ลงโทษมันสถานนั้น ๆ

๑ มาตรา ๘๘ ให้ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยทั้งปวง มีออกญา
 พระยา พระหลวง ขุนหมื่นมุลนาย ทมิยันตาคักกิดสูงต่ำ ให้ฟังบังคับ
 บัญชาในกิจการราชการ ให้เกรงกลัวอำนาจเรือนหลวงเป็นผู้รับผิดชอบ
 อาญาในกฎหมายเขี้ยวบาล ฤารับพระราชโองการ ฤาพระราชดำรัส
 ฤาพระราชบัญชา ฤาพระราชเสาวนีย์ บังคับบัญชาการตามธรรมเนียม
 ราชการใหม่ก็ดี ฤาเดิมนักิราชการเก่าใหม่ก็ดี ให้รับรองตามบังคับ
 ถ้ามิได้รับรองตามบังคับ ฤารับแล้วมิได้ส่งกิจการตามกำหนดก็ดี ถ้า
 มีฎีกาหมายเกาะเรียกตัวให้ไปรับกิจการฤารับแก้คดี มีโทษเขามา
 ร้องฟ้องแล้วมิได้ไปตามหมายนักิบังคับก็ดี พิจารณาเป็นสัจให้ต้อง
 โทษลมหิตปรับมันตามบัณฑิตกิด ๆ